

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 10 | říjen 2023

- 2 O čem se mluví... o znovuzrození Automatických mlýnů s dvěma nejvyššími představiteli města
- 7 Město podpoří přestavbu tenisového zázemí pod zámkem
- 7 Uvnitř města by mělo vzniknout zelené centrum
- 8 Radnice zahajuje projekční práce pro výstavbu nové ZUŠky
- 16 Pardubice zpřístupní veřejnosti stálý úkryt civilní ochrany

Pardubice

O čem se mluví...

... o znovuotevřeném areálu Automatických mlýnů s dvěma nejvyššími představiteli města

O Automatických mlýnech mluví poslední roky celé město, o jeho velkolepé přestavbě se už hovoří daleko za jeho hranicemi. Historický komplex budov, který byl v provozu více než sto let, byl transformován na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť. Unikátní areál na soutoku dvou řek v centru města má bezpochyby genius loci – znovuzrozenými mlýny se už nyní chlubí obyvatelé města, od konce září je budou najisto obdivovat jejich návštěvníci. Celé rekonstrukci Gočárových mlýnů, které jsou národní kulturní památkou, předcházelo sedm let intenzivních příprav na skvěle se doplňujících projektech v rámci mlýnského areálu, jimž stavební firmy dodaly formu a zdejší organizace vdechly život. O mlýnech, jejichž dveře se otevřely veřejnosti na konci letošního září, hovoří nejvyšší představitelé města, pardubický primátor Jan Nadrchal a jeho první náměstek Jakub Rychtecký, který byl u věci od samého začátku příprav.

Mlýny jsou otevřené, jaké jsou první dojmy z ohlednutí se za dlouhými sedmi lety příprav a jednání?

Jan Nadrchal: Myslím, že mohu mluvit za všechny, kteří se na projektu podíleli, že se v nás mísí velká spousta pocitů – úleva i napětí, nechybí rozhodně pýcha, jak

velkolepý a unikátní areál v našem městě máme. Hned na začátku rozhovoru je na místě poděkovat manželům Smetanovým, Pardubickému kraji i všem kolegům z naší pardubické radnice, participujícím subjektům, stavebním firmám, organizacím atd. Mají za sebou obrovský kus práce a sladit síly bylo mnohdy více než náročné. Za město Pardubice, majitele nové futuristické budovy skvěle ladící k cihlovému objektu věhlasného architekta Gočára, musím říct, že jsem neskutečně pyšný, jaký multifunkční a z architektonického pohledu fenomenální prostor zde skloubením nového a starého vznikl.

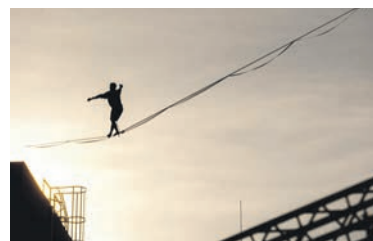
Pane náměstku, byl jste od začátku zodpovědný za projekt Sféry a Galerie města Pardubic a jejich umístění do Automatických mlýnů. Jak tento počin vnímáte?

Jakub Rychtecký: Zcela souhlasím s panem primátorem. Musím se připojit s poděkováním všem lidem, kteří se na projektu podíleli, podílejí a podílet budou, jsou jich desítky. Takhle náročný investiční projekt na koordinaci tří investorů, spolupráci veřejného sektoru se soukromým nemá od roku 1990 svým obsahem i rozsahem na území města obdoby. Je to průkopnický počin pro Pardubice. Je to osm let života od prvotního nápadu mít ve městě špičkové vzdělávací centrum polytechnických

oborů tradičních pro Pardubice, během kterých jsme museli překonat spoustu překážek. Upřímně jsem dojatý a pyšný na celý tým. Čeho si však vážím, že jsme ještě spolu s tehdejšími primátorem, kolegy z rady města, ale i opozicí vždy dokázali najít cestu, jak pokračovat (dopad covidu a válečného konfliktu na Ukrajině, související inflace pozn. red.), a projekt měl vždy až na jednotlivce širokou podporu napříč celým zastupitelstvem. Děkuji tedy všem kolegyním a kolegům za odvahu, se kterou do toho s námi šli, to není samozřejmost. Přestože nás nyní do konce roku čeká zkušební provoz, během kterého budeme ladit detaily, jsem už nyní přesvědčen, že Automatické mlýny budou pro Pardubice tím, čím jsou Dolní Vítkovice pro Ostravu. Všechno do sebe zapadlo, když mlýny vydražil osvěcený architekt Lukáš Smetana s vizí zrekonstruovat areál a otevřít ho veřejnosti, nikoli s plánem jen tvrdého developmentu. Jednání byla náročná, ale korektní a všichni jsme si uvědomovali, že můžeme vytvořit novou čtvrť, která bude pro Pardubice obrovskou přidanou hodnotou ve vícero oblastech.

Měli jste od začátku jasno, co ve mlýnech bude?

Jakub Rychtecký: Radnice měla ještě předtím, než přišli Smetanovi, v plánu postavit ve městě centrální polytechnické dílny, špičkové nadstavbové vzdělávací centrum, které bude podněcovat k chemii, fyzice, robotice, elektrotechnice, ale i řemeslným oborům napříč generacemi, hlavně pak žáky našich základních škol. Město vytipovalo dva prostory, kde by mohly vyrůst. Jedna z variant byla připojit dílny k objektu na Dukle, kde máme hvězdárnu a Dům dětí a mládeže. Pak jsme přišli s myšlenkou areálu mlýnů, který má, jak bylo řečeno, genius loci. Je to jedna z mála národních technických památek v Česku a také místo velmi dobře dostupné MHD v Pardubicích. Začali jsme srovnávat pro a proti, mapovat dostupnost z jednotlivých škol a sestavovat program, co všechno by mělo místo splňovat. Došli jsme k názoru, že

právě kouzelné umístění Automatických mlýnů je tou přidanou hodnotou. Přestože nešlo o náš majetek, představovaly mlýny absolutně nejlepší místo. Vedle toho jsme věděli, že máme nedostačující prostory pro současné umělce a pro moderní nesbírkovou Galerii města Pardubic. Náš záměr se navíc potkal s plány nových majitelů Smetanových. Nejdříve jsme se s Lukášem Smetanou začali domlouvat my, pak se navíc připojil Pardubický kraj s tím, že by rádi přesunuli Východočeskou galerii do části Gočárových mlýnů. Příklady z Evropy, kde se dávají dohromady různé koncepty, kdy se spojí víc funkcí občanské vybavenosti, výstavnictví, vzdělávání, k tomu i nějaká komerce, velmi dobře fungují. V budově na Příhrádce, kde sídlí městská galerie, jsme navíc platili nájem, tak jsme se rozhodli sestěhovat do areálu mlýnů. Domluvili jsme se, že odkoupíme od Lukáše Smetany bývalý sklad mouky, který uzavírá celý areál, a přesuneme tam naši galerii GAMPA a nad ní vybudujeme Sféru – centrální polytechnické dílny. Podobu našemu objektu vdechl uznávaný architekt Jan Šépka. Logickým krokem pak bylo vytvořit v tomto místě pobočku turistického infocentra.

Pane primátore, je třeba určitě zmínit velmi významnou podporu z evropských zdrojů.

Jan Nadrchal: Rozhodně. Jsem přesvědčený, že pokud by město kupovalo mlýny

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Iveta Koubková, Kristýna Vlasáková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 2. října 2023. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 11 /2023: 19. října 2023.

jako celek, velmi těžko by hledalo investora, který by nechtěl území „jen“ zdevelopovat. Navíc v době, kdy město činilo tato rozhodnutí (rok 2014 pozn. red.), nebyly dostatečně známé dotační příležitosti, které se otevřely až později v průběhu času. Společná téměř miliardová investice města Pardubic, Nadace Automatické mlýny manželů Smetanových a Pardubického kraje do rekonstrukce této významné památky a jejího okolí v centru města na břehu řeky Chrudimky byla z velké části uznatelných nákladů financována z evropských zdrojů, dohromady cca 400 milionů korun. Bez evropských peněz by mlýny nebyly. **Nadace Automatické mlýny a kraj čerpají dotaci z ITI Hradecko-pardubické aglomerace, z těch, které jsou zaměřeny na kulturu, památky a dědictví. Město čerpá finance ze dvou prioritních os orientovaných na vzdělávání a jedné na kulturu, památky a dědictví. Přípravy jsme koordinovali v návaznosti na jednotlivé dotační tituly. Dotace na stavební část v gesci města Pardubice činí z evropských fondů 170 milionů korun.**

Pojďme ke špičkovému polytechnickému vzdělávacímu centru Sféra, které je naprostou novinkou a široko daleko ojedinělým počinem. Nakolik hrálo roli, že jsme městem průmyslu, které má silnou industriální, elektrotechnickou a chemickou tradici?

Jan Nadrchal: Naprosto zásadní. Práce v řemeslných nebo polytechnických oborech už není jen o špinavých rukou, ale o práci s moderními technologiemi. Osobně mám velkou radost ze špičkového vybavení v učebnách robotiky a IT učebnách, ke kterým mám blízko. Jsou to obory, ve kterých je budoucnost, a po těchto oborech bude u nás v regionu vždy poptávka. Sféra je příležitostí, jak podpořit zájem o tyto a další obory, jako je například chemie a elektrotechnika, nejen v dřívějším věku, ale napříč celými generacemi, cílová skupina je z mého pohledu 3 až 99 let.

Jakub Rychtecký: V posledních letech jsme za přispění stovek milionů korun z evropských peněz výrazně a skokově zlepšili kvalitu vybavení odborných učeben námi zřizovaných základních škol. Ale i s ohledem na budoucí profesní uplatnění a regionální zaměstnavatele v IT, robotice, chemickém průmyslu, elektrotechnice jsme vnímali potřebu nadstavby, vytvoření špičkového vzdělávacího centra, které nebude jednorázovou zábavou, ale místem pro koncepční práci s talentem, místem

pro projektovou, interaktivní, prožitkovou odbornou výuku, zájmové a neformální vzdělávání, kroužky... Místem, které zprostředkuje vědecká dobrodružství. Místem, které vzdělává pro budoucnost, vytváří prostor pro kreativitu, tvorbu a objevování nových souvislostí a spojuje komunitu – rodiny, děti, firmy z regionu a vzdělávací instituce. Místem pro tátu se synem, kteří si budou chtít například něco vyrobit v dílně kovu nebo dřeva a odvézt si to domů.

Nebo pro mámu s dcerou, které se vyřádí v učebně textilu – nejprve graficky u návrhu, pak u šicího stroje – a ušijí si vlastní šaty. Máme už zpětnou vazbu od zaměstnavatelů z regionu, univerzit, pedagogů ze středních i základních škol z regionu, kteří se na přípravách podíleli, že vybavení, které máme k dispozici je opravdu TOP v republice. Bavíme se o chemických, přírodopisných a fyzikálních laboratořích, IT učebně s virtuální realitou, učebně robotiky. Do vy-

bavení a technologií jsme investovali 89 milionů korun s tím, že dotace z evropské unie určené na vzdělávání bude činit 68,4 milionu korun.

Sféra i GAMPA se nachází v krásné futuristické budově uzavírající náměstí mlýnů, co si myslíte, že bude největším tahákem pro veřejnost nebo nahodilého návštěvníka?

Jakub Rychtecký: Určitě to je obrovský promítací sál přes dvě patra Science on Sphere, tzv. Věda na kouli. Tento sférický projekční systém vytvořený Národním úřadem pro oceány a atmosféru s prstencem okolo, který v tomto rozsahu nemá nikdo jiný v Evropě, odkryje účastníkům seminářů a návštěvníkům tajemství planety naprosto nevídaným způsobem, zprostředkuje v reálném čase například živelné katastrofy jako hurikány, tajfuny, tsunami a jiné extrémní úkazy, které ovlivňují naši planetu a životy nás všech. Již teď jsou součástí této licencované technologie tisíce výukových programů, včetně časové osy růstu populace planety, dopadů změn klimatu, epidemií nebo aktuálních ukázek pohrom, nejaktuálněji třeba povodní v Libyi, ale i vesmíru. Koneckonců tato technologie nás dovedla i k názvu vzdělávacího centra Sféra. Myslíme však i na předškoláky a rodiny s dětmi od 3 do 7 let prostřednictvím interaktivního Sférického hřiště, kde se děti v pohybu stanou aktivními badateli a na vlastní kůži zažijí řadu fyzikálních a dalších přírodních zákonů.

Jan Nadrchal: Velmi zdařilé je také venkovní schodiště, které má kapacitu 250 míst. Může zde vzniknout např. letní kino, ale je prostorem i pro další formy setkávání. Součástí galerie, která ve spolupráci se zahraničními umělci začíná velmi moderní výstavou Mlýnský ostrov, jsou i nové rezidenční ateliery pro studenty, které ve městě doposud chyběly. Jsme domluveni s panem náměstkem, že bychom zde rádi využívali nové prostory v přízemí pro workshopy a setkání s veřejností, například k prezentaci městských projektů a vizí.

Galerie města Pardubice je již zavedenou organizací. Jak bylo náročné připravit se na rozjezd Sféry a jaký bude její provoz?

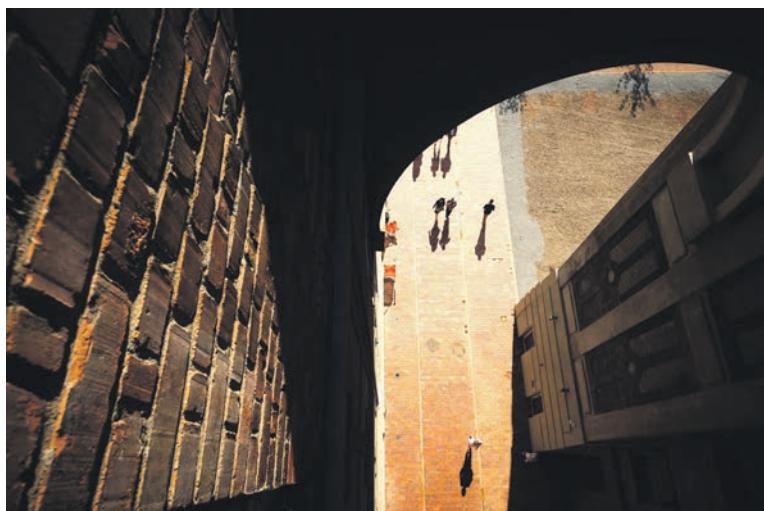
Jakub Rychtecký: Za tímto účelem jsme už v roce 2020 založili spolek, jehož zakládajícími členy jsou město, Nadace pro rozvoj města Pardubice a také Krajská hospodářská komora Pardubického kraje sdružující klíčové zaměstnavatele. Toho si nesmírně vážíme. Celé fungování centra stojí nejen na co nejmodernějších,

nadstandardních technologiích a vybavení, neméně důležitým prvkem jsou totiž právě lidé. Ti, co vytvářejí vzdělávací programy a dávají dohromady náplň Sféry, ti, kteří zde budou fungovat jako lektori. Formu spolku jsme volili právě pro pružnější spolupráci s firemním sektorem, neboť ve Sféře chceme co nejvíce zapojovat lektory z praxe, v propojování špičkového lidského kapitálu je obrovská přidaná hodnota Sféry. Těšit mě, že řada technologických firem se už takto aktivně zapojuje, zmínit mohu například v Pardubicích působící švýcarskou firmu Stäubli, která poskytuje špičková průmyslová a mechatronická řešení po celém světě, nebo pardubickou inovativní a technologickou firmu JHV Engineering, která vytváří řešení například pro BMW nebo AUDI a podobně. Máme také uzavřené memorandum s Univerzitou Pardubice, která spolupracuje zejména skrze Fakultu chemicko-technologickou na tvorbě výukových programů, a lidé z jejího prostředí se také podílejí na lektorské činnosti. Je to i příležitost, jak si podchytit talentované děti, aby nám do budoucna studovaly na univerzitě v Pardubicích. Panu řediteli Sféry Koppitzovi se ve velmi krátkém čase daří tvořit skutečně silný, kreativní a nadšený tým. Věřím, že i přes porodní bolesti, které se vždy u nového projektu přirozeně objevit musí, bude to fungovat skvěle, potenciál máme obrovský. Aby se vše podařilo vyladit, počítáme do konce letošního roku se zkušebním provozem. Ten bude sedm dní v týdnu, v pracovním týdnu do 14 hodin pro školy, od úterý do pátku v odpoledních hodinách formou devadesátiminutových zájmových kroužků, v podvečerních hodinách formou seminářů, workshopů a otevřených dílen. O sobotách a nedělích počítáme s otevírací dobou od 9:30 do 17 hodin formou zážitkových a vzdělávacích kurzů, workshopů a otevřených dílen pro veřejnost a rodiny s dětmi.

Pane primátore, prosíme o závěrečné slovo. Co byste celému areálu Automatických mlýnů popřál?

Jan Nadřchal: Areálu Automatických mlýnů s důrazem na Galerii města Pardubic a vzdělávací centrum Sféra přeji nejen ekonomickou rentabilitu a skvělý management, ale především zájem, přízeň a nadšení návštěvníků všech generací, pro jejichž smysly a potěšení jsou organizace vytvořeny. Mlýny jsou po právu další velkou chloubou města, máme být na co hrdí!

SENIOR TAXI — DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

PARDUBICKÉ SENIOR TAXI MÁ NOVÉ TELEFONNÍ ČÍSLO

603 200 500

Pardubice

Od srpna 2023 si službu Senior taxi statutárního města Pardubice objednáte na novém telefonním čísle 603 200 500. Vše ostatní, tedy cena 25 Kč za jednu jízdu, doprovod zdarma, 4 jízdy do měsíce včetně lokalit, zůstává **nezměněno!** Více informací na pardubice.eu/seniortaxi.

Všichni uživatelé Senior taxi, kteří jsou v databázi klientů a mají vydanou kartu, byli vyrozuměni formou SMS zprávy. Pokud se setkáte s nabídkou jiné taxi služby s jinou cenou, než je 25 korun, nebo dokonce s klamavou reklamou (radnice zde činí patřičné kroky), nejedná se o službu Se-

nior taxi podporovanou městem. Upozorňujeme, že na původním telefonním čísle funguje komerční služba, která není provozovaná a dotovaná městem Pardubice a funguje za jiných přepravních i finančních podmínek.

Mgr. Jakub Rychtecký
náměstek primátora

CENA 25 Kč
ZA JÍZDU
ZŮSTÁVÁ

Městští radní podpořili přestavbu tenisového zázemí pod zámekem

Pardubice chtějí podpořit tenisty z LTC Pardubice téměř desetimilionovou bezúročnou půjčkou na výstavbu moderního zázemí. Další třímilionovou dotaci na tentýž projekt plánují uvolnit z Programu podpory sportu. Nová budova by měla technicky i esteticky nahradit desítky let starý dožilý objekt pod zámekem. Podmínkou přidělení financí je poskytnutí dvacetimilionové dotace ze státního rozpočtu prostřednictvím Národní sportovní agentury. Ambicí žádat o dotaci u Národní sportovní agentury na kompletní revitalizaci venkovní části areálu na Olšinkách má i Tělocvičná jednota Sokol Pardubice I.

„Česká republika obecně trpí zastaralou sportovní infrastrukturou. Velmi si proto vážíme snahy LTC Pardubice a sokolů, kteří mají připraveny kvalitní projek-

ty na investice do zlepšení sportovního zázemí. Bez naší pomoci by neměli šanci spolufinancovat a ucházet se o dotaci z Národní sportovní agentury. Do sportovní infrastruktury v Pardubicích tak mohou získat od státu potenciálně téměř 29 milionů korun,” shrnul důvody první náměstek primátora pro ekonomiku, rozpočet a sport Jakub Rychtecký s tím, že takto město pomohlo v minulosti vybudovat například nové zázemí orientačním běžčům z OK Lokomotiva Pardubice.

Tenisté ze spolku LTC fungují v takřka 40 let starých ubíhučkách, jejich současné zázemí včetně šaten je zcela nevyhovující a vzhledem k situování v historické části města také po estetické stránce. „Klub zde už 96 let pořádá Pardubickou juniorku, sportovní akci s národní pře-

sahem z rodiny Pardubických tahounů. Na Juniorce si zahráli čeští tenisté světových jmen jako Jan Kodeš, Hana Mandlíková, Martina Navrátilová, Ivan Lendl, Jana Novotná či Petra Kvitová a spousta dalších skvělých hráčů a nové zázemí si jednoznačně zaslouží naši podporu,” uvedl náměstek primátora pro ekonomiku, rozpočet a sport Jakub Rychtecký.

Tenisový klub LTC plánuje rekonstrukci dva roky, za tu dobu z vlastních zdrojů kompletně zafinancoval projekt nového zázemí v souladu s památkáři, má platné stavební povolení a je připraven začít stavět, pokud získá podporu města, kraje a především Národní sportovní agentury. „Rozpočet stavby činí 35 milionů korun. Abychom mohli zažádat o 20 milionů ze státních peněz prostřednictvím Národní sportovní agentury, musíme mít pokryto 30 procent z celkových nákladů z vlastních zdrojů. Požádali jsme tedy o příspěvek město Pardubice i Pardubický kraj,” uvedl předseda LTC Pardubice Petr Beneš. „Tenisté nás oslovili se skvěle zpracovaným projektem, který má šanci na úspěch u NSA, pokud se za něj jako město postavíme. Našli jsme v našich zdrojích částku 9,5 milionu korun, kterou jsme připraveni poskytnout ve dvou letech bezúročně do roku 2045 s tím, že poskytnutí zápůjčky budeme mít smluvně zajištěno zástavním právem. Další tři miliony korun formou dotace jsme připraveni poskytnout z Programu podpory sportu s tím, že peníze uvolníme, pokud projekt podpoří svým rozhodnutím Národní sportovní agentura,” objasnil náměstek primátora Jakub Rychtecký.

Pokud budou žadatelé úspěšní, mohli by vzhledem k připravenosti projektu ihned začít stavět, aby vhodné moderní zázemí tenistům nabídli už v roce 2025.

Na stejném principu, tedy participací města a Národní sportovní agentury, by měla být revitalizována především venkovní část areálu Sokola na Olšinkách zahrnující kompletní rekonstrukci všech atletických tartanových ploch, vybudování druhé atletické roviny, ale i nové zázemí pro venkovní areál a halu. „Areál Sokola patří ke klíčové sportovní infrastruktuře na území města, a je v nevyhovujícím stavu, například tartan je za hranicí životnosti. Areál Sokola rozhodně neslouží jen sokolům, vnitřní i venkovní sportoviště v areálu poskytují široké možnosti pohybových aktivit, jsou celoročně otevřena a využívána širokou veřejností například všemi věkovými skupinami obyvatel Pardubic. Sportoviště pravidelně využívají další sportovní kluby jako například Atletický klub Pardubice, dále pardubické mateřské a základní školy či sportovní gymnázium pro hodiny tělesné výchovy. Rozhodli jsme se uvolnit jeden milión korun z Programu podpory sportu a pomoci s opravou hojně využívaného areálu,” doplnil náměstek primátora Jakub Rychtecký s tím, že i zde je podmínkou vyplacení dotace podpoření akce Národní sportovní agenturou. V obou případech je připraven podílet se také Pardubický kraj. Oba projekty doporučila již Sportovní komise při Radě města Pardubice. O schválení zápůjčky a dotací souhlasně rozhodli zastupitelé na svém zářijovém jednání.

Radnice pracuje na tom, aby uvnitř města vzniklo zelené centrum

Město připravilo projekt doplnění zeleně v území mezi Masarykovým náměstím a Závodou míru a vypisuje výběrové řízení na firmu, která by zajistila výsadbu dřevin v okolí obchodního centra Palác Pardubice a pomohla tak radnici toto území zatraktivnit. Kromě toho má tento záměr ještě jednu významnou přidanou hodnotu, a to ochlazovací funkci během horkých letních dnů.

Dotčený pozemek u obchodního centra je dlouhodobě nevyužitý a okolí je nevzhledné. Proto se radnice rozhodla, že území využije, nechá jej více zazelenat a ochladit tak jedno z nejteplejších míst v centru. „Jedná se o adaptační opatření

v místě, kde máme jeden z nejsilnějších tepelných ostrovů. Chceme výsazením stromů docílit ochlazení prostoru v okolí křižovatky u obchodního centra Palác Pardubice a zároveň vizuálně i pobytově zpříjemnit pomocí vegetačních prvků celé okolí obchodního centra i budovy Kolf. Součástí revitalizace tohoto území bude také výsadba aleje podél příjezdové silnice do ulice Závodou míru,” informuje o doplnění sídelní zeleně v centru města náměstkyně primátora zodpovědná za životní prostředí Jiřina Klčová.

Část nákladů, jejichž odhad činí 1,2 milionu korun, by město rádo pokrylo for-

mou dotace, která by mohla dosáhnout výše až 90 procent nákladů. „Aktuálně podáváme žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí a vypisujeme výběrové řízení na dodavatele. Pokud vše půjde dobře, chtěli bychom s realizací projektu začít ještě letos na podzim,” dodává náměstkyně.

Projekt bude mít dvě fáze. Ta první bude zahrnovat výsadbu stromů po obou stranách vjezdu do podzemního parkoviště OC Palác Pardubice, okolí budovy Kolf až k parkovišti za poliklinikou, okolí budovy Cetin a dosázeny budou také dřeviny před administrativní budovou naproti

zelené ploše u Paláce Pardubice. Stávající dřeviny budou v rámci prací ošetřeny. Druhá fáze projektu pak bude zaměřena na instalaci laviček, aby veřejnost mohla tento prostor využít také k odpočinku, dobudování cestní sítě a výsazení okrasných a trvalkových záhonů. Vzhledem k tomu, že se jedná o adaptační opatření, vybrala radnice takové rostliny, které budou klimaticky odolné. Výsazeno zde bude celkem 90 kusů dřevin, které budou umístěny do kvalitního substrátu a které budou zahrnovat druhy jako akát, pavlónie, okrasné třešně, višně či brízy. Dalších 9 stávajících stromů bude ošetřeno.

Radnice chce zahájit projekční práce pro výstavbu nové ZUŠky

Pardubická radnice zahájí projekční práce a podpoří investiční záměr vybudovat v Polabinách zcela novou základní uměleckou školu s předpokládanou cenou 300 milionů korun bez DPH. Zastupitelům předložila způsob finančního pokrytí všech stupňů projektové dokumentace, a to od územního rozhodnutí přes stavební dokumentaci až po samotnou výstavbu. Novostavba nabídne výuku ve všech čtyřech vyučovaných oborech, a to v tanečním, hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém, současně by měla přinést společenské prostory pro pořádání kulturních akcí. Škola bude stát v největším pardubickém sídlišti Polabiny a navštěvovat by ji mohlo až 1 200 žáků.

„Vybudovat na největším městském sídlišti novou ZUŠku je z mého pohledu nutnost. Padesát let funguje na šesti pracovištích, což nesmírně komplikuje spolupráci mezi jednotlivými obory i pedagogy a brání přirozenému rozvoji školy.

Výstavbou nového objektu do budoucna ušetříme na pronájmech, energiích a získáme prostor pro pořádání řady kulturních a společenských akcí, pro něž aktuálně v této lokalitě těžko hledáme místo,“ uvedl primátor města Pardubic Jan Nadrchal s tím, že vzdělávání se na polabinské ZUŠce účastní téměř 1 100 dětí.

Základní umělecká škola by měla vzniknout na místě, kde donedávna fungovala škola Svítání. Objekt v areálu Stavbařů je aktuálně je zapůjčen soukromé bilingvní Základní a mateřské škole Klas pro výuku ukrajinských dětí, a to na tři roky, tedy do konce školního roku 2025/2026. „Podle harmonogramu počítáme s tím, že stavební práce by mohly začít nejdříve v roce 2026. V mezidobí nás však čekají všechny procesy navazující na architektonickou soutěž, ze které máme dva velmi kvalitní návrhy na novou základní uměleckou školu. V deváté změně rozpočtu navrhujeme uvolnění částky 19,5 milionů korun nutných pro výběr fi-

nálního návrhu a zajištění všech stupňů projektové dokumentace nezbytných pro budoucí možné zahájení stavby. Pro rok 2024 se jedná o 8 milionů korun a pro rok další 11,5 milionu korun,“ vysvětluje náměstek primátora zodpovědný za ekonomiku, rozpočet a oblast školství Jakub Rychtecký s tím, že vizualizace návrhů nové budovy školy si mohla veřejnost prohlédnout na výstavě v prostorách Základní umělecké školy.

Umělecká škola v Polabinách v současné době nedisponuje vlastní budovou. Je umístěna na několika odloučených pracovištích po celém sídlišti, její hlavní sídlo v Lonkové ulici je navíc umístěno v objektu s komerčním nájemným, které musí škola platit. „Mimo toto hlavní pracoviště má polabinská ZUŠka další odloučená pracoviště v ulicích Mozartova, kde rovněž hradí nájem, Kosmonautů a Nová – tato pracoviště jsou v majetku města a výstavbou nové budovy by je město mohlo prodat, pronajmout, případně je ji-

nak využívat pro vlastní potřeby, respektive potřeby druhého městského obvodu. Výstavba nové ZUŠky by zároveň přinesla do Polabiny a okolí kromě zájmového vzdělávání i možnost kulturního rozvoje prostřednictvím akcí, které bude škola či obvod pořádat i pro veřejnost,“ doplnil náměstek Jakub Rychtecký.

Příprava výstavby je v souladu se Strategií města a Strategií školství Pardubic 2030 a akčním plánem strategie školství pro rok 2023. Město se aktuálně snaží hledat dotační podporu na výstavbu nového objektu ZUŠky. „Pokud chceme potenciálně získat dotaci, je třeba mít dostatečnou projektovou připravenost. Zpravidla je v dotačních titulech státu ale i Evropské unie vyžadována minimálně úroveň pravomocného stavebního povolení. Chceme být tedy co nejlépe připraveni i ve střednědobém horizontu,“ uzavírá primátor města Pardubic Jan Nadrchal zodpovědný za strategii města.

Zastupitelé zrušili schválení dotace letnímu kinu

Pardubičtí zastupitelé na svém zářijovém zasedání zrušili udělení dotace ve výši 300 000 korun Pardubickému letnímu kinu Rebel, a to většinovým hlasováním. Důvodem je opakované nedodání bezdlužnosti ze strany provozovatele letního kina.

Na květnovém zasedání zastupitelé schválili poskytnutí dotace ve výši 300 000 korun pro zmíněné letní kino a hned z kraje června poslala radnice

zástupci společnosti NO PROBLEM PROMOTION, a. s., která letní kino provozuje, návrh veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace. Současně s tím byla odeslána i žádost o doložení potvrzení finančního úřadu o bezdlužnosti žadatele o dotaci, jež je nutnou podmínkou pro uzavření veřejnoprávní smlouvy.

„Bez těchto dokumentů není možné uzavřít smlouvu a zahájit vyplácení dotací,“ přiblížila situaci náměstkyně

primátora pro kulturu Jiřina Klčová a dodala, že radnice zakladatele letního kina opakovaně urgovala a vyzývala k dodání bezdlužnosti. „Nejzazším termínem byl poslední srpen letošního roku, jenže potvrzení o bezdlužnosti se k nám ani k tomuto zmíněnému datu nedostalo, a to ani po opakovaných výzvách, a proto jsme byli nuceni přistoupit k tomuto řešení,“ uzavřela náměstkyně Jiřina Klčová.

Tato situace, kdy má současný provozovatel opakovaně problémy jak s financováním projektu, tak s dodáváním povinných dokumentů, však otevírá diskuzi o tom, jak zajistit bezproblémové fungování letního kina na území města, jaký zvolit případný nový model provozu a zajistit seriózního provozovatele. Protože město si příjemné a dobře fungující letní kino zcela jistě zaslouží.

Pardubice se zapojí do Milostivého léta 2023

Pardubičtí zastupitelé na svém zářijovém zasedání odsouhlasili, že se město připojí k akci Milostivé léto 2023, a to konkrétně v oblasti místních poplatků.

„Hlavním principem celého daňového milostivého léta je, že pokud dlužník uhradí původní dlužnou částku, stát mu následně odpustí všechny penále, sankce či úroky,“ přiblížil fungování celé akce první náměstek primátora Jakub Rychtecký. Konkrétně se jedná o místní poplatky za komunální odpad, místní poplatky za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných částí měst a místní poplatky za užívání veřejného prostranství.

Zánik příslušenství místního poplatku odpuštěním probíhá pouze na žádost poplatníka, a to za splnění tří zákonných podmínek: poplatníkem místního poplatku je výlučně fyzická osoba, která požádá o odpuštění příslušenství místního poplatku v termínu od 1. 7. do 30. 11. 2023. Druhou podmínkou je fakt, že se jedná o nedoplatek na místním poplatku, u kterého lhůta k zaplacení uplynula nejpozději 29. 9. 2022, a jako poslední podmínka je skutečnost, že nedoplatek na místním poplatku byl zaplacen do 30. 11. 2023 nebo bylo u místních poplatků nad 5 000 Kč požádáno na příslušném městském obvodě o úhradu ve splátkách.

„Existuje také varianta, že nedoplatek zanikne i bez žádosti poplatníka. Nicméně i v tomto případě musí být splněno několik podmínek. Poplatek musel vzniknout do 30. září minulého roku, jednotlivé nedoplatky jsou nižší než 200 korun a dohromady nepřevyšují 1 000 korun,“ vysvětlil náměstek Rychtecký.

Z milostivého léta správci poplatků, kterými jsou městské obvody, nedoporučili použití daňového milostivého léta na místní poplatek ze psů. „S odůvodněním, že sazba poplatku ze psů, jejichž držitel je přihlášen nebo má sídlo v rodinném domě i v dvougeneračním domě

(který má charakter rodinného domu) ve vybraných částech města, činí pouze 100 korun za jednoho psa za kalendářní rok, a proto by zánik nedoplatků na místním poplatku ze psů (bez žádosti) nebyl v těchto případech spravedlivý vůči občanům, kteří tyto poplatky řádně platí,“ upřesnil Rychtecký.

Správce místních poplatků v Pardubicích jsou úřady městských obvodů. Kontakty na úřady městských obvodů, kde můžete zjistit výši vašich nedoplatků, zaplatit místní poplatky a požádat o odpuštění příslušenství naleznete na adrese pardubice.eu/mistni-poplatky.

O nových Pardubických tahounech pro další tři roky rozhodnuto

O nejoblíbenějších sportovních a kulturních akcích ve městě, které se již osmým rokem prezentují pod hlavičkou Pardubičtí tahouni, rozhodli zastupitelé. Významné akce města s mnohaletou historií jsou podporované pardubickou radnicí z vlastního programu podpory kvůli potřebě poukázat na jejich důležitost a výjimečnost a také potřebě dát najevo, že město má zájem podpořit jejich kontinuitu a tradici.

„Program Pardubičtí tahouni garantuje vybraným 14 akcím finanční podporu na období tří let, aby pořadatelé mohli lépe plánovat. Jedná se o unikátní akce s republikovým a často i s mezinárodním přesahem, jako je Velká pardubická, Zlatá přílba nebo Sportovní park Pardubice, kte-

ré mají jednoznačně pozitivní vliv na návštěvnost města a přinášejí pozitivní nejenom pro společenský život ve městě, ale i pro ubytovatele, restaurátory a podnikatele ve městě, a tím i pro ekonomiku města,“ uvedl náměstek primátora pro ekonomiku, rozpočet a sport Jakub Rychtecký, který stál u zrodu myšlenky tohoto víceletého programu. „Velmi si vážím shody všech politických klubů, že navýšíme finanční prostředky poskytnuté ve formě dotací jednotlivým tahounům o 15 % oproti předchozímu období, a to s ohledem na navýšení nákladů spojených s inflací. Ročně by měla podpora činit téměř 7,8 milionů korun, tj. celkem tedy více než 23,3 milionů korun v letech 2024–2026. Tahouni tak mají do budoucna finanční

jistotu při tvorbě rozpočtů. Je to jasný signál i ostatním partnerům, že město za nimi stojí,“ dodal náměstek Rychtecký s tím, že konkrétní dotační smlouvy budou zastupitelé schvalovat ihned po schválení rozpočtu města na příští rok na svém prosincovém jednání.

Pro další tříletou dotační podporu tahounů bylo pracovní skupinou složenou z nominantů všech politických klubů městského zastupitelstva, předsedů dotčených komisí Rady města Pardubice a úřadu vybráno 14 akcí na základě předem zveřejněných hodnotících kritérií, kterými jsou marketingový efekt, tradice a hodnoty, důvěryhodnost žadatele a představení projektu jako takového. „Každý z hodnotitelů posuzoval projekt samostatně podle předložené žádosti a vlastní zkušenosti s projektem i jeho žadatelem. Hodnotil se dlouhodobý vývoj projektu a jeho směřování do budoucna. Klíčovým kritériem byly například dlouhodobé zkušenosti s žadatelem, kam mimo jiné patří přiměřenost požadované výše dotace a účelnost využití s ohledem na rozsah pořádané akce,“ řekla náměstkyně primátora pro kulturu Jiřina Klčová. Dalším kritériem byl marketingový efekt, tedy význam projektu pro podporu společenského dění ve městě, zejména pak zvýšení návštěvnosti Pardubic, zkrátka známost dobrého jména akce v regionálním i celorepublikovém měřítku,“ doplnil její slova náměstek pro cestovní ruch René Živný.

S tříletou podporou mohou počítat tyto akce: Pardubické hudební jaro, GRAND Festival smíchu, Pardubický vinařský půlmaraton, Folklorní festival Pardubice – Hradec Králové – Pernštýnská noc, Aviatická pouť, Zrcadlo umění – jarní část, Czech Open – mezinárodní festival šachu a her, Pardubická juniorka, Sportovní park Pardubice, Pardubická vinařská noc, Zlatá přílba města Pardubice, Městské slavnosti – podzimní část a Velká pardubická, nově byla do rodiny tahounů zařazena akce Retroměstečko (nejen) ČSLA, setkání hasičů a bezpečnostních složek.

Dotační program podpory s názvem „Pardubičtí tahouni“ vznikl za účelem zachování kontinuity a tradice nejvýznamnějších kulturních, sportovních a společenských akcí v Pardubicích. Cílem tohoto programu je podpořit akce, které se konají opakovaně, jedná se o projekty významné, mající konstantně vysokou kvalitu deklarující přínos pro město a jejich realizace je pro město Pardubice důležitá. Z dotačního programu „Pardubičtí tahouni“ jsou podporovány pouze jednorázové akce, které mají více než 10letou tradici, nebo akce, které jsou duševním vlastnictvím města Pardubice. Další podmínkou pro zařazení do programu je, že tyto akce patří mezi stěžejní pilíře městské kultury a sportu, napomáhají městu budovat silnou a vyhledávanou značku v národním i mezinárodním měřítku, mají nezastupitelný podíl v oblasti turismu a zvyšování atraktivity našeho města pro tuzemské i zahraniční turisty.

Klienti projektu Culture Buddy už mají naplánované další akce

Spolu se začátkem školního roku se po prázdninách opět rozjel také městský projekt Culture Buddy, kdy dobrovolníci doprovázejí osoby s duševním či kombinovaným onemocněním na některou z kulturních akcí. „Klienti mají tradičně největší zájem o představení Východočeského divadla Pardubice a koncerty Komorní filharmonie Pardubice, ale chystají se se svými dobrovolníky navštívit také Památník Zámeček, Divadlo 29 či výstavní prostor Mázhaus. Projekt jsme spustili před necelými dvěma lety a máme radost, že se takto ujal. V současné chvíli je do něj zapojeno 17 dobrovolníků a 15 klientů,“ popisuje fungování projektu náměstkyně pro kulturu Jiřina Klčová.

Velmi důležitou roli v rámci Culture Buddy přitom hraje první schůzka klienta a dobrovolníka. „Při seznamovací schůzce si ujasňujeme představy a možnosti klientů a dobrovolníků, vyjasňujeme si, co konkrétně klient potřebuje za pomoc, jak často by oba rádi na kulturní akce chodili, jaké mají preference, jak funguje vybírání akcí a vyzvedávání vstupenek a podobně. Zároveň si oba z dvojice na sebe předávají kontakt a domluví si, kde se budou před samotnou akcí potkávat,“ doplňuje koordinátor dobrovolníků Václav Koráb.

Aktuálně jsou do projektu zapojeni především klienti s duševním onemocněním, kteří by na akci sami nevyra-

zili, nejsou zvyklí chodit mezi ostatní lidi, jejich onemocnění je omezuje v běžných záležitostech a kultura pro ně často představuje možnost začít něco nového, co jim zpříjemní jejich život. „Za dobu fungování projektu se ukázalo, že po počátečních obavách klienti často akce sami iniciují, těší se na ně a na pravidelných plánovacích schůzkách s radostí vypráví, co nového zažili,“ dodává Koráb s tím, že dobrovolnictví v projektu není nijak časově omezeno, záleží jen na možnostech jednotlivých zájemců.

Samotnou realizaci projektu město stejně jako v minulém roce i letos podpořilo částkou 100 000 korun. Klient

si může vybrat z kulturní nabídky celkem 13 stěžejních kulturních institucí ve městě. Vstupenky jsou do projektu poskytovány buď zdarma, nebo s výraznou slevou, přičemž dobrovolník má vstup vždy bezplatný. Kromě zajištění doprovodu, zpravidla ve večerních hodinách, poskytne dobrovolník klientovi také další nezbytné informace o povaze vystoupení, jako je třeba doporučený dress code. Dobrovolníky do projektu hledá a vysílá Dobrovolnické centrum Koalice nevládek Pardubicka. Zájemci se mohou hlásit přes registrační formulář dostupný na webu www.dobrokonep.cz nebo přímo na e-mailu dobro@konep.cz či telefonu 775 551 412.

Město podpoří projekt Světla vyprávějí Pardubice

Radní města na svém zájmovém jednání odsouhlasili poskytnutí individuální dotace ve výši 200 tisíc korun na projekt Světla vyprávějí Pardubice. Tato unikátní výstava plná světýlek oživí v zimním období prostor zámeckých valů a doplní program adventních trhů na Pernštýnském náměstí. Výstava Světla vyprávějí, která již měla v předchozích letech velký úspěch v Praze, návštěvníkům nabídne nejen unikátní svě-

telnou výzdobu. „Každý, kdo na výstavu zavítá, se vlastně stane součástí příběhu. Výstava bude plná dekorací, světýlek a ozářené celé zámecké valy. Pořadatelé pro instalaci vybrali opravdu ideální místo, jelikož pardubický zámek je v příjemné docházkové vzdálenosti od Pernštýnského náměstí, kde se budou konat adventní trhy, a zároveň je kousek od Automatických mlýnů, kde bude připraven další adventní program. Toto

propojení subjektů tak může z Pardubic vytvořit nové centrum adventního příběhu pro návštěvníky nejen z Pardubického kraje a pomůže rozšířit vánoční atmosféru z Pernštýnského náměstí i do širšího centra města,“ informuje o zimní novince náměstkyňe primátora gesčně zodpovědná za kulturu Jiřina Klčová s tím, že dotační podporu na základě doporučení kulturní komise Rada města Pardubic jednomyslně schválila.

Světelná instalace, kterou ve městě chystá společnost Máša agency, bude pro veřejnost otevřena od 7. listopadu do 6. ledna následujícího roku. Část valů bude přístupná bez nutnosti nákupu vstupenky, od části vrchního výstupu ze zámku pak bude brána s placeným vstupným. Výstava bude jednosměrná a končit bude u východu z valů.

Pardubice u nádraží odstraní nepoužívaná kola a jejich vraky

Městský obvod Pardubice I se dlouhodobě potýká s hromaděním vraků kol odstavených v prostoru parkoviště jízdních kol u nádraží ČD. Rozhodli jsme se tedy tento problém řešit a v prostorách parkoviště jízdních kol umístit provozní řád, který stanovuje maximální dobu odstavení jízdních kol na 10 dní. Tímto

krokem bychom rádi zabránili dlouhodobému odstavení jízdních kol, z kterých se v průběhu času a postupným rozkrádáním stávají vraky.

Provozní řád nám nyní umožňuje vraky kol označit výzvou k odstranění a případně z místa také následně odstranit. Provozní řád byl v prostoru stání umístěn na přelo-

mu měsíce srpna a září. Městský obvod tak dal prostor veřejnosti, aby se s provozním řádem seznámila. K prvnímu označování vraků kol jsme přistoupili 29. září.

Majitelé kol budou mít od okamžiku označení dva týdny k tomu, aby jízdní kolo z prostoru stání odstranili. Jízdní kola, které si v této době majitelé nevyzvednou,

budou poté z místa odstraněny. Městský obvod aktuálně prověřuje možnosti, jak s případnými vraky naložit po jejich odstranění a nevyzvednutí majitelem. Naší představou je odstranění kola nelikvidovat, ale najít pro ně další využití, například u sociálně slabších občanů.

Filip Šťastný, starosta MO I

Funkcionalistická dominanta Pardubic se blýská novotou

Kompletní rekonstrukce výškové části budovy na pardubickém hlavním nádraží je hotová. Interiér i exteriér bývalého hotelu prošel citlivou obnovou a nově slouží jako vzdělávací centrum Správy železnic. V přízemí pak cestující najdou obnovenou restauraci. Tím však plány nekončí, během podzimu se chystá vypsání soutěže na rekonstrukci odbavovací haly i obou křídel nádraží.

„Ve spojení s pracemi na pardubickém nádraží se nejčastěji hovoří o rekonstrukci kolejí a nástupiště, výstavbě lávky přes celé kolejiště a nejnávětší také o nové zastávce blíž centru. Cestující pochopitelně intenzivně vnímali i stavební ruch v části

odbavovací haly a v přilehlé výškové budově, která byla dlouhá léta bez využití. V září se ale začala psát nová éra, kdy prostory bývalého hotelu budou sloužit nejen pro potřeby Správy železnic, ale také cestujícím,“ přibližuje ministr dopravy Martin Kupka.

Původní stavba z dílny architektů Karla Řepy, Karla Kalvody a Josefa Dandy začala fungovat v květnu 1958 a je památkově chráněna jako nejvalitnější funkcionalistická nádraží s hotelem v poválečném Československu. Detaily přestavby se konzultovaly s nedávno zesnulým architektem Miroslavem Řepou, synem Karla Řepy.

„Rekonstrukci nádraží jsme i kvůli památkové ochraně rozdělili na dvě etapy. První se týkala výškové budovy, ve druhé pak navážeme opravou celé nádražní haly s východním a západním křídlem,“ vysvětluje generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda a dodává: „Předpokládám, že tendr na realizaci vypíšeme na podzim, aby se práce rozběhly na jaře příštího roku a skončily v roce 2026. Celkové náklady této etapy by neměly překročit miliardu korun.“

Rozsahem se jedná o jednu z nejvýznamnějších rekonstrukcí nádraží v republice. Oblíbené kino Svět, později známější pod jménem Sirius, bude sloužit jako multi-

funkční sál, například pro konference. První patro výškové budovy se upravilo pro budoucí instalaci dopravního sálu, v dalších podlažích se nachází školící místnosti, zázemí a pokoje. V nejvyšších dvou patrech působí zaměstnanci Centra sdílených služeb Správy železnic, kteří zajišťují finanční účetnictví pro celou organizaci.

První etapu rekonstrukce nádraží realizovaly společnosti Chládek a Tintěra Pardubice a EUROVIA CS v režimu Design & Build, který zahrnuje jak vypracování projektové dokumentace, tak i samotné stavební práce. Celkové investiční náklady dosahují 574 milionů korun.

Nela Eberl Fribová, Správa železnic

Hrajeme spolu... podesáté!

Jubilejní desátý ročník má před sebou nejen na české sportovně-kulturní scéně zcela unikátní projekt Hrajeme spolu za Pardubice, který je společným dílem BK KVIS Pardubice a Komorní filharmonie Pardubice. „Tehdy, při zrodu myšlenky na spolupráci obou zmíněných subjektů, jsme si moc přáli, aby se v jednom dni propojily sport a kultura, které neodmyslitelně patří k našemu krásnému městu a jsou jeho hrdou vizitkou. Mám ohromnou radost, že si tato ojedinělá akce získala srdce tolika

příznivců a podporu partnerů, takže nezůstalo jen u jednoho výjimečného dne, ale zrodila se úžasná tradice,“ uvedla čestná prezidentka projektu Jarmila Zbořilová.

Desáté pokračování se uskuteční v sobotu 21. října 2023 od 17 hodin, tradičně v pardubické enteria areně. „Řekli jsme si: když jubilejní ročník, tak nechť za Pardubice společně hrají lidé, kteří mají k našemu krásnému městu opravdový vztah. Je nám velkou ctí, že pozvání velmi ráda přijala sopranistka Veronika Kaiserová, absolventka

Konzervatoře Pardubice, a pardubický sbor ReBelcanto,“ představil spoluúčinkující Pavel Stara z BK KVIS Pardubice. V úvodní části programu zazní v podání Komorní filharmonie Pardubice a výše zmíněných hostů nejznámější filmové melodie z americké, italské a francouzské proveniencie, např. Tenkrát na Západě, Pán prstenů, Piráti z Karibiku či Četník ze Saint Tropez. „Jsem pevně přesvědčena, že Veronika Kaiserová, jejíž hvězda je na setrvalém vzestupu, bude ozdobou našeho programu,“

zve Jarmila Zbořilová do enteria areny. Druhá část bude patřit pardubickým basketbalistům, kteří v rámci 8. kola Kooperativa NBL vyzvou BC Geosan Kolín.

Stejně jako v předcházejících devíti ročnících, i tentokrát budeme všichni společně pomáhat. Organizátoři věnují výtěžek ze vstupného tříleté Rozárce z Pardubic, které byla bohužel před několika týdny diagnostikována leukémie. Více o projektu Hrajeme spolu za Pardubice na www.bkpardubice.cz.

René Peška, BK Pardubice

Památník Zámeček Pardubice připomene podepsání mnichovské dohody

Říjnová přednáška v Památníku Zámeček Pardubice částečně připomene 85. výročí od podepsání mnichovské dohody. Historik a bývalý ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Zdeněk Hazdra totiž promluví o šlechtě v období mnichovské krize a nacistické okupace, nebudou chybět ani úvahy

o důsledcích podepsání dohody Adolfem Hitlerem, Nevillem Chamberlainem, Benitem Mussolinim a Édouardem Daladierem na Československou republiku jako takovou.

Přednáška proběhne ve středu 25. října v tradičním čase 18 hodin v kinosále památníku, vstupné je 50 Kč. Zdeněk

Hazdra ve svém povídání z části naváže na květnovou přednášku Dity Homolové, která se na téma šlechty za první republiky a druhé světové války zaměřila obecněji.

Expozice Památníku Zámeček Pardubice připomíná zde popravených 194 obětí, výsadek Silver A, heydrichiádu

nebo (pardubické) odbojáře i kolaboranty. V říjnu je otevřena šest dní v týdnu – od úterý do pátku ji můžete navštívit od 13 do 17 hodin, o víkendech již od 10 hodin. Venkovní prostory včetně pomníku z roku 1949 jsou přístupné bez omezení. Těšíme se na vaši návštěvu.

Kateřina Hloušková, Památník Zámeček

Oslava 104. výročí vzniku samostatného československého státu

28. říjen je zapsán v historii jako den vzniku samostatného, svobodného a demokratického státu pod vedením otce národa T. G. Masaryka. Tento slavný den je oslavou a připomínkou vzniku svrchovaného československého státu

uprostřed Evropy, od kterého v tomto roce uplyne již 105 let. Tento den se u sochy prvního prezidenta T. G. Masaryka na náměstí Čs. legií v Pardubicích uskuteční slavnostní setkání pořádané Statutárním městem Pardubice a Ma-

sarykovou společností Pardubice k připomínce této historické události, na něž vás srdečně zveme.

Program:

10:00 shromáždění účastníků

10:00 zahájení slavnostního setkání
10:00–10:20 kladení věnců a květinových darů k pomníku T. G. Masaryka
10:20 proslovy
10:45 hymna
10:50 ukončení slavnostního setkání

Diskuzní fórum

Radniční zpravodaj bude dál tančovat, jak koalice píská

Příležitost napravit dvojí metr pro názory v Radničním zpravodaji je ztracená. Svou vinu na tom máme i my jako opozice, hned vysvětlím proč.

Pardubický Radniční zpravodaj nenabízí vyvážený prostor pro politické názory. Na červnovém zastupitelstvu se na tom shodla jak větší část opozice, tak i několik zástupců koalice. Že opozice něco prosadí, to se moc nestává. Ale stalo se – na základě schváleného usnesení se na toto téma svolala pracovní skupina.

Nejčastější podnět k diskusi: stejná uzávěrka jak pro zastupitele, tak i pro radní. Jinými slovy: aby radní nemohli mít vždy poslední slovo. Velmi často se totiž stává, že se přímo pod příspěvky zastupitelů dodatečně objeví reakce Rady. Přestože v příspěvku nezazní žádný dotaz ani stížnost na Radu, ani konkrétního politika.

Sice je to nefér, ale bohužel, nic se měnit nebude. Pracovní skupina, na které se návrhy na zlepšení mohly prodiskutovat, totiž skončila fiaskem. Z opozičních zastupitelů jsme se na jednání dostavili jen dva: já a Ondřej Müller. Zástupci koalice naopak dorazili v plné síle, posílání členů redakční rady.

Zastupitelé Klimpl a Sedláček sice alespoň zaslali návrhy e-mailem, vzhledem ke koalici přesele se ale žádná diskuse o konkrétních návrzích nevedla. Na-

opak nám bylo od koaličních zastupitelů blahosklonně vysvětleno, že Radniční zpravodaj funguje výborně a jakákoli změna by byla leda k horšímu. Pro nás z opozice budiž tento neúspěch poučením: když chceme vyhrát, nemůžeme po prvním položení odejít do šaten a už se nevrátit.

Robert Hrdina, zastupitel za Zelené

Příspěvky v Radničním zpravodaji napravo, nalevo, nahore a dole...

Radniční zpravodaj je především zpravodaj, který má informovat obyvatele města o tom, co se děje na radnici a co město (radniční koalice politiků) připravuje. Je to také především povinnost zvolených zástupců města, kteří jsou ve vedení radnice, informovat veřejnost.

Vždy jsem si se zájmem nové číslo zpravodaje přečetl. Skládání účtů vedení města, informace o nových projektech, chystané sportovní a kulturní akce, novinky v dopravě, příspěvky z organizací zřizovaných městem a mnohé další. Těšil jsem se i na názory zastupitelů v části diskuse, která je tomu určena.

Celý obsah byl a je vždy poskládaný profesionálně a s nadhledem. Jde přece o zpravodaj pro nejširší veřejnost o našem městě. Nikdy by mě nenapadlo napsat článek, který by obsahoval nepodložené domněnky, které by jiného člověka obviňovaly z nějaké nepravdy, či dokonce z úmyslu cosi či někoho poškodit.

V našem politickém klubu jsme o tomto tématu, objevilo se na zasedání zastupitelstva v červnu 2023, dlouze diskutovali... Předělávat pravidla kdo a jak se může prezentovat na stránkách zpravodaje, které fungují řadu let? Ne, je tady přece přes 20 let redakční rada. Ta je přece už několik let úplně bez politiků a zodpovídá se jako vydavatel za to, co je obsahem.

Celé téma o příspěvcích zastupitelů města, které se odehrálo v červnu, je především o slušném chování lidí k sobě navzájem a politické kultuře. Jak už jsme si zvykli, urážky, nepodložené domněnky a obvinění patří spíše do bulváru a každý den se také bohužel objevují i na sociálních sítích, ale do zpravodaje nepatří.

Proto má zodpovědnost nepolitická redakční rada. A dělá to dobře, roky, bez ohledu na politické složení zastupitelstva. Děkujeme.

František Němec, Žijeme Pardubice

Sen o skvělém městě

Vážené čtenáři, rád bych se s vámi v mojí zpravodajové prvotině (jsem zastupitelem první období) podělil o svůj zážitek z letošních prázdnin. K mým kulatým narozeninám mi manželka nadělila výlet do Dánska. Kromě výletu s vikingskou tematikou, již jsem velký fanoušek, jsme strávili 3 dny v hlavním městě – Kodani. A řeknu vám, větší kulturní šok jsem nezažil ani na Filipínách.

Ihned po příjezdu mě zarazila jedna věc – kde jsou všechna auta?! Na to, že má

Kodaň 600 tis. obyvatel, je v jejím centru nebyvalý klid – něco jako ranní a odpolední špička zde neexistuje. Záhy přijdete na to, proč tomu tak je – skoro všichni jezdí na kole! Elegantní dámy v šatech a muži v saku s kufříky na košíku. Říkáte si: „Co ty lidi motivuje?“ Nejlépe to zjistíte tak, že si kolo sami půjčíte, a začnete Kodaň křížovat sem a tam. Odpověď: všude jsou cyklopruhy, cyklostezky, lávky a jiná opatření, která umožňují hladký a hlavně bezpečný pohyb cyklistů tak, aby nekolidovali s chodci a auty. A to je hlavní důvod, proč v Kodani všichni jezdí na kole – je to rychlé, levné a pohodlné.

A co všechno lze z toho kola vidět! Náplavky jsou posety městskými koupališti, veřejný prostor zdobí umění, moderní architektura, netradiční dětská hřiště, vodní prvky, apod. Člověka pak při návratu k nám napadne – proč nemůžeme mít to samé u nás? Pardubice už placaté jsou, tak co nám brání z nich udělat město, které umožní svým obyvatelům volný a bezpečný pohyb na kole? A když už nad tím tak budeme přemýšlet – proč bychom se měli spokojit s veřejným prostorem, který postrádá jakoukoliv invenci či uměleckou hodnotu? Doporučuji vám sledovat vyřešení cyklo dopravy na Wonkově mostě a travnatého plácku u Atrium Paláce, který už dlouhé roky zeje prázdnotou a neplní žádnou funkci – zde se totiž ukáže, jestli půjdeme po vzoru Kodaně směrem k inovativnosti, nebo „se to udělá, aby to nějak bylo“. Já doufám v to první.

Lukáš Havlena, Piráti

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 31.12. Pernštejnská rezidence – nejstarší renesance v Čechách, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Jaké odění, takové uctění, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Jak to vidí Webb?, Hvězdárna barona Artura Krause, výstava

do 26.11. Země ze mě, Zelená brána, výstava

do 28.10. Pavel Dušek – In the basement, NOV art space, výstava

do 19.11. Kateřina Jirsová – Křehkost, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, výstava

do 25.2. Mlýnský ostrov > MølleØy, Galerie města Pardubic (GAMPA), výstava

11.10. 9:00 Muzejní akademie 2023/2024, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

11.10. 10:00 Co přetrvá / příběh galerie 1953–2023, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, komentovaná prohlídka

11.10. 10:00 Rodinná středa: Obrazotvary, Galerie města Pardubic (GAMPA), dílna pro rodiny

11.10. 16:00 AVČ Milovník koní král Karel VI., Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška

11.10. 17:00 Co přetrvá / příběh galerie 1953–2023, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, komentovaná prohlídka

11.10. 19:00 Progres 2 – turné k výročí 55 let, Kulturní dům Hronovická, koncert

11.10. 20:00 Rickey Mouse Fun House: Mousephonic Mayhem (FIN/CZ/IT/IND), Divadlo 29, divadlo

12.10. 18:00 Komentovaná prohlídka výstavou Mlýnský ostrov, Galerie města Pardubic (GAMPA), komentovaná prohlídka

12.10. 19:00 Dan Vertigo a Balagan Trio, Doli Klub, koncert

12.10. 19:00 Lidé Baumaxu s Baumaxou, Divadlo Exil, koncert

12.10. 19:00 Nezmaři 45, Kulturní dům Hronovická, koncert

13.10. 18:00 Dynamo Pardubice – Mladá Boleslav, Enteria Aréna, hokej

13.10. 18:00 Sokoli Pardubice – FbŠ Bohemians, Sportovní hala Dašická, florbal

13.10. 19:00 Apalucha 200 & Malina Brothers, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, koncert

13.10. 19:00 Divčí válka – premiéra, Doli Klub, divadlo

13.10. 20:00 Pekař – podzim tour 23, Music club Žlutý pes, koncert

14.10. 10:00 Štítisko a Poupěnka, Kulturní dům Hronovická, akce pro děti

14.10. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, komentovaná prohlídka

14.10. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

14.10. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, komentovaná prohlídka

14.10. 13:00 Mezinárodní závod MACEC / MČR 250 ccm, Plochodrážní stadion

14.10. 14:00 Všechno nejlepší! Dětská dernisáž výstav, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, akce pro děti

14.10. 15:00 Pardubicemi po stopách Silver A – Poslední cesta Alfréda Bartoše, Pernštýnské náměstí, komentovaná prohlídka

14.10. 19:00 Čtvrt na smrt, Doli Klub, koncert

14.10. 20:00 Malignant Tumour, Music club Žlutý pes, koncert

14.10. 20:00 Retro Disco Party 3, Congress Centre Pardubice, koncert

14.10. 20:00 Tomáš Palucha • Kult Koruth, Divadlo 29 – Sál divadla, koncert

15.10. 18:30 Světové Muzikály 2 v Pardubicích, Evangelický kostel, koncert

16.10. 10:00 Linoryt – potisk bylinkových pytlíčků, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, dílny pro seniory

16.10. 18:30 On se bojí, CineStar, filmový klub

16.10. 18:30 Václav Havel, dissent a underground mýma očima, Institut paměti národa, přednáška

17.10. 17:00 Historické přednášky – Padouch nebo hrdina?, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

17.10. 18:00 Koncert Barevný podzim, Evropský spolkový dům, koncert

18.10. 16:00 AVČ – Světoznámá fotografa koní Gabriele Boiselle, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška

18.10. 16:30 Wie geht es, Österreich?, Evropský spolkový dům, přednáška

18.10. 17:00 Keňa, 2. část: národní parky a Kilimanžáro, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška

18.10. 19:00 Být single, Doli Klub, divadlo

18.10. 19:00 Destruction, Music club Žlutý pes, koncert

19.10. 10:00 Josef Mánes (1820–1871), Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška

19.10. 10:00 Projekce pro seniory: Bud' chlap!, CineStar, film

19.10. 16:00 Představení pro seniory – Milan Drobný, Kulturní dům Hronovická, koncert

19.10. 17:00 Hezky česky – Česká próza 1. poloviny 20. století ve filmových adaptacích, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška

19.10. 17:00 Josef Mánes (1820–1871), Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška

19.10. 18:00 Kouzla s barvami – Barvy v akci s Evou Mašínovou, Westie coffee

19.10. 18:30 Region Murcia – klenot jihovýchodního Španělska, Institut paměti národa, přednáška

19.10. 20:00 E Converso • 2in2out, Divadlo 29 – Sál divadla, koncert

- 20.10. 18:00 Dynamo Pardubice – Oceláři Třinec, enteria arena, hokej
- 20.10. 18:00 Kollárovci – CZ tour 2023, Dům kultury Dukla, koncert
- 20.10. 19:00 Meziměstě a Jana P. S. a Banda, Doli Klub, koncert
- 20.10. 19:30 Slza – Club tour 2023, Music club Žlutý pes, koncert
- 20.10. 20:00 Chanson Trio Coucou spolu 10 let, Divadlo Exil, koncert
- 21.10. 10:00 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích, akce pro děti
- 21.10. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 21.10. 14:00–23:00 Pardubický Bluesový Festival/Blues pro Špágra, Doli Klub, koncert
- 21.10. 15:00 FK Pardubice – SK Sigma Olomouc, CFG Arena – Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 21.10. 15:00 Pardubický Slavín, sraz před hlavní bránou Centrálního hřbitova, komentovaná prohlídka
- 21.10. 17:00 BK Kvis Pardubice – BC Geosan Kolín (Hrajeme spolu za Pardubice X), enteria arena – Velká hala, basketbal
- 21.10. 20:00 Paulie Garand & Live Band – Mystery Tour, Music club Žlutý pes, koncert
- 22.10. Dernisáž obrazů Evy Mašínové, Westie coffee, výstava
- 22.10. 10:15 FK Pardubice B – SK Zápy, areál Pod Vinicí, fotbal
- 22.10. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 22.10. 14:00 Taneční odpolední čaje se skupinou DPH Band, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, tanec
- 23.10. 18:30 Jeanne du Barry – Králova milénka, CineStar, filmový klub
- 23.10. 18:30 Rekreační genetika, Institut paměti národa, přednáška
- 24.10. 17:00 Historické přednášky – Padouch nebo hrdina?, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 24.10. 19:00 Sirény na cestách (Pogodová – Asterová – Finková), Kulturní dům Hronovická – Velký sál, divadlo
- 25.10. 9:00 Muzejní akademie 2023/2024, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 25.10. 10:00 Rodinná středa, Galerie města Pardubic (GAMPA), akce pro rodiny
- 25.10. 16:00 AVČ – Kolébka chovu anglických plnokrevníků v Newmarket, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 25.10. 17:00 Historie pardubických mostů a vodních toků, Kavárna a knihkupectví, přednáška
- 25.10. 18:00 Dynamo Pardubice – Vítkovice, enteria arena, hokej
- 25.10. 18:00 Koncert Ludovíta Kašubu a Martiny Kreibich, Dům kultury Dukla, koncert
- 25.10. 18:00 Modrá krev v časech mnichovské krize a nacistické okupace, Památník Zámeček, přednáška
- 25.10. 18:00 Transmise, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 25.10. 19:00 Tereza Bartůňková: Čáry žáry, Divadlo 29 – Klub 29 – malá scéna Divadla 29, přednáška
- 25.10. 20:00 Errr Cult: Z popela, Divadlo 29 – Sál divadla, divadlo
- 26.10.–27.10. Podzim v galerii, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, akce pro děti
- 26.10. 14:00 Výtvarná dílna, Krajská knihovna v Pardubicích, podzimní prázdniny v knihovně
- 26.10. 19:00 Barocco sempre giovane – Jiří Voříška (housle), Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, koncert
- 26.10. 19:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo, divadlo
- 26.10. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 26.10. 19:00 Miniparty s Karlem Šípem, Kulturní dům Hronovická, divadlo
- 27.10. 10:00 Do nebes!, Východočeské divadlo, divadlo
- 27.10. 10:00 Seniorský pátek, Galerie města Pardubic (GAMPA), akce pro seniory
- 27.10. 20:00 Vystřelení Žlutého psa do vesmíru, Music club Žlutý pes, koncert
- 28.10. Sokoli Pardubice – Předvýběr.CZ Florbal MB, sportovní hala Dašická, florbal
- 28.10. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 28.10. 15:00 Stezka Viléma z Pernštejna, sraz před Zelenou bránou, komentovaná prohlídka
- 28.10. 19:00 Do nebes!, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.10. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, komentovaná prohlídka
- 29.10. 15:00 Tvůrčí neděle, Galerie města Pardubic (GAMPA), dílna (nejen) pro děti
- 29.10. 19:00 Do nebes!, Východočeské divadlo, divadlo
- 30.10. 10:00 Linoryt – potisk bylinkových pytlíčků (dílny pro seniory), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádku
- 30.10. 18:30 Sparta, CineStar, filmový klub
- 30.10. 18:30 „Mengele mi říkal prosím“, Divadlo 29, divadlo
- 30.10. 19:00 D. Glattauer: Zázračné cvičení, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 31.10. 9:30 Keramika – výroba adventního věnce, Dům dětí a mládeže Beta
- 31.10. 17:00 Do nebes!, Východočeské divadlo, divadlo
- 31.10. 17:00 Historické přednášky – Padouch nebo hrdina?, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, fotbal
- 31.10. 18:00 Dynamo Pardubice – Sparta Praha, enteria arena – velká hala, hokej
- 1.11. 16:00 AVČ – Karel Kinský, 140. výročí jeho vítězství ve Velké národní, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 1.11. 17:30 BK Kvis Pardubice – BK Opava, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 2.11. 19:00 Koncert vítězů soutěže Pardubické dechy, Dům hudby, koncert
- 3.11. 18:30 Podzimní cyklus setkávání s prof. MUDr. Allou Kulikovou, Ph.D., Dům techniky, fotbal
- 3.11. 19:00 Rybičky 48 – Oldschool tour 2023, ABC Klub, koncert
- 3.11. 20:00 Barbora Poláková – On/Off tour 2023, Music club Žlutý pes, koncert
- 4.11. 9:30–17:00 Podzimní cyklus setkávání s prof. MUDr. Allou Kulikovou, Ph.D., Dům techniky
- 4.11. 10:00–17:00 Pardubické polévkování 2023 – 4. ročník, náměstí Republiky
- 4.11. 15:00 FK Pardubice – FC Zlín, CFG Arena – Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 4.11. 17:00 Podzimní koncert Cantus amici, Kostel sv. Bartoloměje, koncert
- 4.11. 19:30 DESmod Tour, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert
- 4.11. 20:00 J.A.R. tour 2023, Music club Žlutý pes, koncert

Na stopě zločinu, Zažij fyziku i Měkouši!

P.8

Vzdělávací centrum SFÉRA v Automatických mlýnech od října 2023 nabízí zábavné vzdělávací i volnočasové aktivity pro všechny generace. Ve dvou patrech futuristické cihlové budovy jsou vítáni jak školáci, pro které jsou připraveny dopolední časové sloty, tak děti a dospělí, kteří přicházejí na odpolední kroužky, večerní kurzy nebo o víkendu.

Laboratoře a dílny pro školáky

Ve Sfěře jsou zasedleny a vybaveny 4 laboratoře: chemie, fyziky/robotiky, přírodopisu a IT/virtuální reality. V dopoledních hodinách je navštěvují školáci s pedagogy, kteří zde mají na výběr z pro-

....

gramů, jakými jsou např. Bublinování, Na stopě zločinu, Dinosauři – dávní obyvatelé Země, Sluneční soustava, Fantastické rostliny, Grafický design nebo Kachnička kolem světa. „Celkem je k pilotnímu provozu pro základní školy připraveno 24 vzdělávacích programů,“ doplňuje Anna Levinská, koordinátorka vzdělávání. Pro mateřské školy jsou připraveny programy čtyři, plus zde vzniklo i speciální Sférické hřiště.

Volnočasové aktivity pro všechny

V odpoledních hodinách a o víkendech tým Sféry připravil nejméně 29 kroužků a kurzů, ke kterým ještě přibudou aktivity

D.15

ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Alfa. Veškeré objevování probíhá v laboratořích a dílnách. V dílně dřeva se budete věnovat truhlářské a řezbářské tvorbě, v dílně grafiky grafickému designu, ilustraci a 3D tisku. Mezi dívkami a ženami má kromě grafiky největší ohlas dílna textilu, v níž se otevírají kurzy s názvy Tkaný svět, Patchwork nebo Zašívárna.

Spolupráce a technologie

SFÉRA klade velký důraz na spolupráci s firmami v regionu. Od začátku vzniku organizace probíhají jednání o spolupráci s technologickými firmami, jejichž zástupci mohou ve SFÉŘE přímo vyučovat

nebo pomoci s instalacemi technologií. „Memoranda o spolupráci byla nedávno podepsána se Škoda Auto a.s. nebo Stäubli Systems, s.r.o.,“ doplňuje ředitel David Koppitz.

Otevřeno 7 dní v týdnu

SFÉRA má otevřeno 7 dní v týdnu. Od pondělí do pátku jsou časové sloty od 8.30 do 14.00 hodin věnovány mateřským a základním školám. V odpoledních hodinách od 14.00 do 18.30 hodin zase volnočasovému programu. Večerní kurzy pro starší studenty a dospělé jsou plánovány od 18.30 do 20.30 hodin. V sobotu a neděli je vzdělávací centrum otevřeno od 9.00 do 17.00 hodin.

SFÉRA se stává skvělým místem pro rozvoj dovedností, objevování nových zájmů a budování komunity. Ať už jste malý školák, teenager nebo dospělý, zde můžete najít něco, co vás osloví a inspiruje k novým dobrodružstvím.

Více na www.sferapardubice.eu.

Tereza Všecká, SFÉRA Pardubice

Zveme vás na Mlýnský ostrov

Společně s celým areálem Automatických mlýnů se na přelomu září a října otevřela veřejnosti také nová GAMPA.

Zahajovací výstava Galerie města Pardubic nese nikoliv náhodou název Mlýnský ostrov. Jejím prostřednic-

tvím se vystavující autoři a autorky vztahují k paměti tohoto konkrétního místa i k jeho možným budoucnostem. Spíše než o výstavu jde o architekturu uvnitř architektury. Umělecká díla všech spolupracujících umělců a umělekyn zde vytváří spojitý

organismus – vstupují jeden do druhého, prolínají se a utváří jednu velkou proměnlivou krajinu Mlýnského ostrova. K výstavě GAMPA připravila a připravuje jako obvykle řadu programů – počínaje tradičními rodinnými středami, seniorskými pátky, tvůrčími

nedělemi či čtvrtěčnými komentovanými procházkami, konče celou řadou uměleckých performancí.

Je nač se těšit a my se těšíme na vás v nové GAMPE v Automatických mlýnech!

Šárka Zahálková, GAMPA

Orlando a Jan Kašpar poprvé na prknech Východočeského divadla

O víkendu 7. a 8. října se na Malé scéně ve dvoře uskuteční premiéry autorské inscenace Orlando. Text hry podle jednoho z nejvýznamnějších románů Virginie Woolfové z roku 1928 napsal a také inscenoval režisér Marek David, čerstvý absolvent oboru režie brněnské JAMU. Diváky čeká moderní zpracování fiktivního životopisu mladého šlechtice, jenž prochází dějinami od dob alžbětinské Anglie až do první poloviny 20. století. „Orlando, nejdříve jako muž, později jako žena, hledá smysl života, touží po vznešeném citu, lásce, slávě, nesmrtnosti, vášni. Woolfová vytvořila obrazivé dílo nespoutané imaginace proťané impresionistickými momenty, v němž se setkávají události fiktivní a reálné, historické,“ říká drama-

turgyně hry Anna Zindulková Hlaváčková. V tragikomické grotesce zkoumající fenomén věčné lidské touhy po emocích hrají Veronika Malá, Ludmila Mecerošová, Karolína Šafránková, Petr Borovec a Josef Lásk.

Téměř sto let staré dílo Virginie Woolfové je překvapivě současné a stále provokující. „Pokusit se v pár větách pojmenovat, čím se Orlando vztahuje k dnešku, je ale podobně složité, jako kdyby se člověk pokusil dostat celé moře do sklenice na víno. Je to román, který zkoumá identitu člověka, lásku v různých podobách, potřebu lidské blízkosti, sexuální identitu, pozici žen ve společnosti, snahu něco po sobě zanechat, autorsky se vyjádřit. Je toho víc a o všech těchto tématech

by se dalo hovořit hodiny a hodiny. Jedno bych možná ale přeci jen vypíchnul, Woolfová krásně ironizuje samotnou potřebu věci pojmenovávat – dát jim jasný tvar, uzavřít je do škatulky. A to si myslím že je něco, co dnes vídáme. Bojíme se věcí, které jsou na první pohled nejasné, abstraktní, nepojmenované. Věcí, které nás nutí vystoupit z komfortní zóny,“ vysvětluje Marek David.

Druhou novinku divadlo poprvé představí o víkendu 28. a 29. října na velkém jevišti Městského divadla. Diváci se mohou těšit na zbrusu nový muzikál Do nebes!, který hravou formou líčí šťastnou část života českého průkopníka aviatiky, pardubického rodáka Jana Kašpara. „Libreto napsal proslulý muzikálový režisér,

choreograf a dramatik Radek Balaš, jenž je rovněž režisérem inscenace. Hudbu složil jeho dlouholetý spolutvůrce Ondřej Brousek, herec a skladatel, člen kapely Monkey Business,“ upřesňuje dramaturgyně Jana Pithartová.

Nejznámějšího z prvních českých leteckých konstruktérů a pilotů, který se proslavil zejména svými průkopnickými dálkovými lety, ztvární nová posila pánské části hereckého souboru Štěpán Pospíšil, pro něhož to bude první velká příležitost v pardubickém angažmá (připomeňme však už jeho Francka v Maryše z konce minulého divadelního sezóny). Po jeho boku se postaví Petra Janečková, Eliška Jechová, Jan Musil, Josef Pejchal, Ladislav Špíner a další.

Radek Smetana, PR manažer VČD

S vířením kotlů a píšťal

Do nové, 55. sezóny vstoupila Komorní filharmonie Pardubice s čistě Mozartovským programem. Naši filharmonici, spolu s jedním z nejtalentovanějších houslistů své generace Janem Mráčkem a pod taktovkou šéfdirigenta Stanislava Vavříčka, uvedli trojici koncertů VIVAT AMADEUS! Toto velkolepé zahájení sezóny připravilo půdu pro další hvězdně obsazený koncertní program. Do Pardubic zavítá známá česká varhanice a hudební manažerka Michaela Káčerková, která se soustavně věnuje sólové koncertní činnosti, vystupuje pravidelně na koncertech i festivalech v České republice, Německu, Rakousku, Polsku, Itálii a Francii, ale vrací se i do USA a Japonska. Předsta-

ví se ve dnech 16. a 18. října vždy od 19. hodin v Sukově síni Domu hudby při koncertech S vířením kotlů a píšťal. Celý večer uvede symfonická suita Z východních Čech skladatele Luboše Sluky, který tuto věnoval svému rodnému kraji, jenž mu byl hlavní inspirací.

„Východočeský rodák Luboš Sluka dovršil minulý měsíc úctyhodných 95 let. Jeho symfonickou suitu Z východních Čech uvádíme ke skladatelovým narozeninám, a to téměř po 20 letech od premiéry, jež se odehrála u nás v Sukově síni. Komorní filharmonii Pardubice tehdy řídil Peter Feranec, který se později stal po dobu 4 sezón zdejším šéfdirigentem. Tentokrát se provedení ujme další z našich bývalých

šéfdirigentů Leoš Svárovský, který u našeho orchestru zanechal ještě výraznější stopu, šéfdirigentem zde byl plných 12 let. Opětovná setkávání s ním jsou vždy zárukou krásných uměleckých zážitků nejen pro náš orchestr, ale zejména pro posluchače,“ prozradila koncertní manažerka Vladislava Kopecká.

Poté uslyšíme koncert pro varhany a orchestr g moll Josefa Gabriela Rheinbergera, který napsal roku 1894 a lze jej charakterizovat pádnou dramatickostí i melancholičností krajních vět a nádhernou kantabilitou části střední, kde mohou vyniknout různé rejstříkové kombinace pardubických varhan. V celém díle má důležitou roli také orchestr, jenž v někte-

rých místech vede s varhanami pomyslný dialog. Jedná se o oblíbené dílo hudebního romantismu, jež nese pro Rheinbergera tak typické prvky libivosti. Oba koncerty společně s Triem pro housle, violoncello a varhany natočila Komorní filharmonie Pardubice na CD pro vydavatelství Classico Olufsen Records roku 1999.

Na samotný závěr večera bude uvedena symfonie Es dur s podtitulem „S vířením kotlů“ Josepha Haydna. Celý koncertní program S vířením kotlů a píšťal bude uveden pod taktovkou Leoše Svárovského. Vstupenky lze zakoupit osobně v Turistickém informačním centru nebo online (www.kfpar.cz).

Štěpánka Budinská, mluvčí filharmonie

Zvuková alchymie i fascinace ohněm v GAMPĚ a Divadle 29

Káhirská zpěvačka Nadah El Shazly ve spojení s respektovanou britskou elektronickou hudebnicí Elvin Brandhi a audiovizuálním umělcem Omarem El Sadekem. Jediné tuzemské provedení jejich společného projektu Pollution Opera se bude konat v nové budově GAMPY v Automatických mlýnech v sobotu 7. října. Očekávání jsou velká. Podle nadšené reportáže Pavla Klusáka z haagského superfestivalu Rewire se ale můžeme těšit na „muzický záchvat hněvu“ působící „omamně, svobodně a psychologicky velmi odvážně.“

Mezinárodní uskupení hudebníků, performerů a vizuálních umělců pod vedením Pasiho Mäkely během rezidence v Divadle 29 připraví nový program žánrově eklektické hudebně-divadelní performance Rickey Mouse Fun House. Tento neuchopitelný útvar, který by se snad dal označit za hudební dada kabaret, žongluje s politickou korektností a při překračování hranic dobrého vkusu revitalizuje pradávná undergroundová umění. Premiéra je naplánována na středu 11. října.

Hudba jako magie, zvuková alchymie, která posluchače očaruje a nepustí. Tomáš Palucha je projekt vzešlý z prostředí české hardcore scény, hudebně ovšem otočený od hlučných kytar směrem k nedořečeným vyprávěním a atmosférickým instrumentálním plochám. Kvartet Tomáš Palucha zavítá do Pardubic s novým albem Rauš v sobotu 14. října. Support jim bude dělat ambientní duo Kult Koruth.

Z popela. To je název představení kolektivu Error Cult, performance, která je zároveň hypnotickým koncertem

i výtvarným objektovým divadlem, abstraktní podívanou vynořující se ze tmy. Tvůrce představení (Bartůňková, Burian, Železný, Hrdlička) svedla dohromady fascinace ohněm, každý z nich vstupuje do hry s naprostým jiným přístupem i dovednostmi. Z popela uvedeme ve středu 25. 10., ve stejný den bude mít v Klubu 29 vernisáž výstavy pyrografii jedna z autorek performance, Tereza Bartůňková.

Podrobný program najdete na www.divadlo29.cz

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Zámek plný knih letos (nejen) o gastronomii

Nejpřeborný výběr odborných i populárně naučných knih, tituly zaměřené na jídlo a vaření, výstavy historických kuchařek či artefaktů ze zrušeného pardubického pivovaru i beseda s gastronomickou novinářkou a foodbloggerkou Dagmar Heřtovou – knižní veletrh Zámek plný knih bude letos mimořádně bohatý! Spojujícím tématem bude totiž gastronomie. Oblíbená akce se koná na pardubickém zámku v pátek 3. listopadu od 10 hodin, beseda pak od 17 hodin.

Svoji knižní produkci představí česká muzea, galerie, univerzity a vědecké ústavy. Regionální literaturu přivezou malá východočeská nakladatelství. Knižní novinky představí naživo jejich autoři.

Součástí budou i dvě minivýstavy. První se jmenuje Vraž tam osm vajec a vystaví nejstarší kuchařky ze sbírky muzea. Ty nejzajímavější recepty z nich si mohou návštěvníci odnést domů. Druhá výstava

představí muzejní přírůstky ze zrušeného pardubického pivovaru – první sud, který se narazil, historické etikety, originální lahve.

Nebude chybět ani ochutnávka Sluneční bářky, piva uvařeného podle nejstaršího piva, které vědci objevili v 3 000 let staré bronzové nádobě. Nejmenší návštěvníci si užijí gastrodílno.

Populární veletrh vyvrcholí besedou Dagmar Heřtovou, která si bude s moderátorem Jakubem Malým povídat nejen o své letošní novince Vidličkou po mapě... aneb Gastronomická odysea a jiná kulinářská dobrodružství. Víte, kdo byl kapitán Buchta? Co znamená, když slivovice řetízkuje? Kolik a jakých surovin s sebou vlácel údajně nepotopitelný Titanic? Jak se dá pohádkově zbohatnout při sbírání hub? Anebo jak svatý Martin přišel k huse? Na to vše milovnice cestování a dobrého jídla odpoví.

Více na www.vcm.cz. Vstup na Zámek plný knih je zdarma.

Pardubice oslaví Mezinárodní den archeologie nejstarším pivem, dílnami i bojovými ukázkami

V sobotu 21. října 2023 budou Pardubice od 10 do 16 hodin oslavovat Mezinárodní den archeologie. Díky spolupráci pardubických muzejníků a památkářů se návštěvníkům otevírá bohatý program na zámku a Příhrádku s mnoha lákadly. Zámecký parkán provoní pravěká kuchyně – v režii skupiny living history Křivolík návštěvníci uvidí pečení placek, mletí obilí, vaření piva i udržování ohně. Nebudou chybět ukázky pravěkých bojových technik, zbraní i nástrojů nebo výroby mincí. Pro děti a jejich rodiče bude připravena zážitková prohlídka archeologické expozice Proti proudu času. Hledači kovů ze skupiny Hledači his-

torie Pardubicko předvedou své vybavení a zajímavé nálezy. Přednášku o unikátním nálezu bronzového vědra z Kladiny u Sezemice doplní promítání filmového dokumentu a ochutnávka Sluneční bářky – piva inspirovaného nejstarším pivem v Evropě. Toto pivo připomíná dávnou historii výroby piva spojenou s nálezem bronzového vědra z Kladiny u Sezemice. Kromě piva mohou návštěvníci ochutnat i další tradiční pokrmy. Součástí dne budou i dvě vystoupení skupiny historického šermu Zubří – lýtý boj Vikingů o korunu severu.

Na Příhrádku je připraven program pro všechny věkové kategorie. Ti nejmenší si zahrají na pravěké umělce a prstovými barvami budou vytvářet jeskynní malby. Větší děti se zabaví v keramické dílně. A všichni si mohou vyzkoušet mletí obilí či střelení z luku nebo pravěké tetování na vlastní kůži.

Kateřina Procházková, VČM

Pardubice v říjnu zpřístupní veřejnosti stálý úkryt civilní ochrany

Statutární město Pardubice v rámci výkonu státní správy zajišťuje připravenost města na mimořádné události a s tím související ochranu obyvatelstva. Proto také musí zajišťovat varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozcím nebezpečím, hospodařit s materiálem civilní ochrany a podílet se na zajištění nouzového přežití obyvatel města.

Protože v současné době v podstatě neprobíhá vzdělávání občanů v oblasti

civilní ochrany, vznikl v roce 2018 záměr, jak tuto problematiku vhodnou formou veřejnosti, ale i žákům základních škol přiblížit. Bohužel pandemie koronaviru, a následně řešení úkolů spojených s uprchlickou krizí vyvolanou napadením Ukrajiny, jeho realizaci oddálila.

Nicméně již v roce 2021 Rada města přijala na své 88. řádné schůzi usnesení, kterým přijala navrženou koncepci využití jednoho ze stálých úkrytů civil-

ní ochrany (dále „CO“), ve kterém bude vytvořeno informační a vzdělávací centrum, jež propojí historii a současnost v oblasti civilní obrany, respektive civilní ochrany.

Realizaci záměru bylo pověřeno oddělení krizového řízení kanceláře primátora, které spolupracovalo s mnoha orgány státní správy, ale i dalšími právníky a fyzickými osobami, bez jejichž zapojení by se projekt nepodařilo dovést do stavu, v jakém bude veřejnosti představen.

Obyvatelé města se mohou podrobně seznámit s prostorem a technologiemi stálého úkrytu CO, který poskytoval, a stále poskytuje ochranu v případě napadení zbraněmi hromadného ničení. Současně jsou pro ně srozumitelnou formou připraveny informace o možných rizicích na území města, ale také o tom, jak je možné se chránit v případě, kdy dojde na jeho území ke vzniku mimořádné události, která může ohrozit jejich zdraví či život.

Textové a mapové informace jsou doplněny o expozice prostředků jak profesionální, tak i improvizované ochrany

osob, kde je k vidění materiál z 30. let 20. století, ale i moderní prostředky, které jsou v některých případech stále pouze ve vývoji a byly vyrobeny zatím jen v několika exemplářích. Přesto se je, zejména díky přístupu jejich výrobců a díky spolupráci s Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, podařilo městu získat. Návštěvníci současně mohou během své návštěvy zhlédnout i krátké filmy, které se zabývají související problematikou.

Protože se Pardubice staly v roce 1944 třikrát terčem spojeneckých náletů na rafinerii, letiště a vlakové nádraží, při kterých zahynulo téměř 300 lidí, je část expozice věnována i této smutné historii města. Je možné si prohlédnout nejen dobové fotografie zničených částí města, ale ve vytvořené replice sklepního prostoru „zažít“ i nálet provedený 15. leteckou armádou USAF dne 24. srpna 1944.

Prohlídky pro veřejnost:

Erno Košťála 1012, Pardubice

Termíny: 25. října, 12–17 hodin

26. října, 11–16 hodin

Jiří Kyncl, kancelář primátora

Týden pro seniory a program Seniorcentra

SENIORCENTRUM

11. 10.	14.00	Hudební odpoledne Zuzky Grohové
16. 10.	14.00	Zdravotní přednáška: „Aktivizace seniorů s demencí“
22. 10.	14.00	Taneční odpolední čaj se skupinou DPH Band, vstupné 80,- Kč
25. 10.	14.00	Literární přednáška z cyklu Studánky: „Pardubice v povídkách Lubomíra Macháčka“
26. 10.	10.00	Promítání pro seniory: „Bud' chlap!“, Cinestar, 85,- Kč
	10.00	„Klubíček“ – káva a povídání u ručních prací

Adresa Seniorcentra: Pospíšilovo náměstí 1693, Pardubice

TÝDEN PRO SENIORY

16. 10.	11.00	Setkání Rady seniorů aj. – pouze pro pozvané, Dům techniky
	14.00	Komentovaná procházka po Bílém Předměstí – pardubická Ořechovka (sraz před 14:00 u Prokopova mostu – zájemci volejte 731 453 270)
17. 10.	14.00	„Titanic“ – přednáška Bc. Dany Šimkové, Seniorcentrum, ZDARMA
18. 10.	13.00	Buchtyáda (pouze pro přihlášené), Seniorcentrum
19. 10.	10.00	Výtvarná dílna: „Výroba sady podtáček ubrusovou technikou“ (zájemci volejte 607 253 956), Seniorcentrum, ZDARMA
	16.00	Koncert Milana Drobného, KD Hronovická, vstupné 100,- Kč
20. 10.	14.00	„Podzimní opékání špekáčků s harmonikou“, Seniorcentrum, ZDARMA

Nikdy není pozdě aneb když vám do života zasáhne trestný čin

Pracovníci střediska Probační a mediační služby v Pardubicích zvou širokou veřejnost i odborníky v oblasti trestního práva na společnou besedu s názvem „Nikdy není pozdě aneb když vám do života zasáhne trestný čin“.

Během našeho společného setkání vás seznámíme s činností Probační a mediační služby, přiblížíme vám naši práci s pachateli trestných činů a jak pomáháme obětem trestných činů. Zároveň s vámi budeme debatovat o tom,

jak lze řešit následky trestných činů mezi pachatelem a obětí a prostor bude i pro případné dotazy posluchačů.

Těšíme se na vás dne 7. 11. 2023 od 13:30 hodin v prostorách Krajského úřadu Pardubického kraje v sále Jana

Kašpara, Komenského náměstí 125 v Pardubicích.

Více informací najdete na internetové adrese www.pmscr.cz.

Karolína Jeníková, Probační a mediační služba / středisko Pardubice

Pozvánka na koncerty studentů Konzervatoře Pardubice

Pro milovníky symfonické hudby jsou připraveny dva koncerty Symfonického orches-

tru Konzervatoře Pardubice (SOKP), a to 9. listopadu koncert podzimní a 21. prosince vá-

noční. Kdo má rád populární a taneční hudbu, potěší ho vystoupení bigbandu Banda di Feste

28. listopadu. Koncerty začínají vždy v 19 hodin v Domě hudby.

Křížovka o ceny

HOKEJ A PARDUBICE

Od roku 1982 začal i opětovný vzestup seniorského mužstva. Do týmu byli postupně zapracováni již tehdy zářící brankářská hvězda brankář **(TAJENKA)**, obránce František Musil, útočníci Otakar Janecký a Jiří Šejba. Musil se Šejbou získali v Praze v roce 1985 titul mistrů světa, ale v dané sezóně oblékali na vojně dres Dukly Jihlava. Poté František Musil emigroval do NHL, ale Jiří Šejba, který závěrečný duel mistrovství světa rozhodl slavným hattrickem, se vrátil do Pardubic právě včas, aby s ostatními mohl v letech 1987 a 1989 oslavit titul mistra ligy.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **ZLATÁ HOKEJKA**. Výherkyní se tentokrát stala paní Jana Tihlaříková. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	DOKOLA (BÁSNICKY)	STAROARMÉN- SKÉ MĚSTO	IZEROVY INICIÁLY	ODOLNOST ORGANISMU	 Pardubice	MUŽSTÍ	VELIKÁN	ŘÍMSKY 6	 Pardubice	JMÉNO KRUPSKÉ	ZNAČKA PUNČOCH	GOTICKÝ UMĚLEC
KROKOVA DCERA					PĚSTOVÁNÍ DOMÁČÍCH ZVÍŘAT				ZKRATKA NEGATIVU			
OBILÍ SETÉ NA PODZIM					LEBKY (BÁSNICKY) MONIKA DOMÁCKY				POBÍDKA K BĚHU POHÁDKOVÝ SERIÁL			
SLABIKA POPĚVKU			ARABSKÉ MUŽ. JMÉNO ZRUŠIT MAŽÁNÍM					OBA (RUMUN- SKY) VODÁCKÝ POZDRAV				
 Pardubice	VDOLEK (NÁŘEČNĚ)	SVAZEK OBILÍ OPOJITI					MONGOLŠTÍ PASTEVCÍ PŘEKÁŽKOVÉ BĚHY					
TAJENKA												
PŘEDSTAVENÍ KLÁŠTERŮ						VALAŠSKÁ ŽENA FOUKAT					NEMOC PODAGRA	LAHODNÝ NÁPOJ
DOMÁCKY ALOISIE					VOJENSKÉ ÚTVARY KOČÍHO CITOSLOVCE					ZNAČKA DECIMETRU ZNAČKA ASTATU		
PODNIK V HLINSKU V ČECHÁCH				PRUH				SILNÝ PROVAZ				
NESESTAVENÝ MODEL				ČÁSTI ÚST				NAPADENÍ				

Co dělat, když je ve vašem okolí osoba, která se ocitla bez domova?

Určitě to znáte, jdete po ulici a někdo vás osloví, zda nemáte „drobásek“. Někdo nereaguje, někdo peníze vydá, jiný nakoupí jídlo. Ani jedna z variant není úplně špatně. Jenže získat peníze na jídlo mnohdy není to hlavní, co tito lidé potřebují. Často vůbec netuší, že existují nějaké služby pro osoby bez domova, kde se mohou v bezpečí posadit, odpočinout si, vysprchovat, dát si horký nápoj a hlavně získat informace, co dál.

Služby pro osoby bez přístřeší poskytuje v Pardubicích obecně prospěšná společnost SKP-CENTRUM. Těmito službami jsou Nízkoprahové denní centrum a Terénní program pro osoby bez přístřeší. Více informací o službách můžete najít na webu www.skp-centrum.cz.

„Zvlášť v zimních měsících nás kontaktuje veřejnost, že mají za domem člověka bez domova, že už mu donesli jídlo i teplé oblečení, ale že tam dále zůstává a oni mají strach, aby tam

neumrzl,“ informuje Lenka Šuláková, vedoucí služby Nízkoprahového denního centra, SKP-CENTRUM, o.p.s.

Náš terénní program každý všední den mapuje určitou část Pardubic. V rámci služby nejen kontaktuje a vyhledává osoby bez domova, ale také mapuje místa, kde tito lidé přespávají. Budeme rádi, pokud nás bude veřejnost informovat, že se v jejich blízkosti vyskytuje člověk bez domova nebo ve svém okolí našli třeba nouzový pří-

střešek – spacák, kartony, matrace. Takovouto informaci náš terénní tým prověří, zkontaktuje dotyčného člověka a informuje ho, co může dělat a kam se může obrátit. Kontaktovat nás můžete prostřednictvím FB Nízkoprahové denní centrum Pardubice, telefonu 773 099 585 nebo e-mailu teren.ndc@skp-centrum.cz. Video o terénní službě můžete najít na YouTube – Terénní program – Nízkoprahové denní centrum.

Lenka Šuláková, koordinátorka centra

Nasadte klobouky a připojte se k nám

Druhý říjnový pátek je Mezinárodním dnem dětské paliativní péče. Napříč světem si v tento den lidé připomínají děti, které statečně bojují s nevléčitelnou nemocí a čelí tak velkým životním výzvám. Tento den je také oslavou všech rodin starajících se o tyto děti a osob poskytujících jim

péči. Symbolem dne je pokrývka hlavy – klobouk, čepice, či kulich.

Pojďte s naším týmem Domácí dětské paliativní péče prožít letošní již desátý „Kloboukový den“! V pátek 13. října od 10 do 17 hodin se na vás budeme těšit před Východočeským divadlem.

Budete si moci ozdobit a odnést klobouk, poslechnout výborného hudebníka Dana Vertíga nebo číst a listovat v dětských knížkách o životě, smrti a umírání či zahrát pár „kloboukových“ her.

Nechceme vaše peníze, ale vaši podporu. A pokud nemůžete přijít?

Dejte najevo, že o této službě víte, a podpořte myšlenku její potřebnosti tím, že si vezmete klobouk či čepici, vyfotíte selfie, přidáte do popisku hashtag #HatsOn4CPC a nahrajete ji na svůj profil na Facebooku nebo Instagramu.

Jana Černocká, energiea o.p.s.

Nemoc ani smrt si nevybírání. Mobilní hospice jsou tu pro všechny

Každý rok na podzim probíhá měsíční celorepubliková osvětová kampaň, jejímž smyslem je zviditelnění tématu mobilní specializované paliativní péče. Letošní již 6. ročník nese název Dožít doma a navazuje tak na původní kampaň DOMA. Do celé akce je zapojeno 43 mobilních hospiců, řada firem-

ních partnerů, nadací a hlavně jednotlivců, kteří o tématu mluví. Jedním ze zapojených hospiců je i Domácí dětská paliativní péče zastřešená neziskovou organizací energiea o.p.s., sídlící v Heřmanově Městci.

Vrcholem celého tohoto čtyřtýdenního povídání o službách mobilních

hospiců je Papučový den, letos připadající na středu 11. října 2023. Papuče jsou pro nás odjakživa symbolem domova. V tento den je však nebudeme nosit jen doma v obýváku, ale vyrazíme v nich do ulic.

Vy všichni, kteří si uvědomujete význam a nutnost tohoto druhu služby,

obujte si papuče a připojte se k nám. Můžete se s nimi vyfotit a sdílet fotografii spolu s hashtagem #papučovýden na Facebooku či Instagramu.

Podrobnější informace o celé akci naleznete na internetových stránkách www.dozitdoma.cz

Tereza Panušková, energiea o.p.s.

Komunitní centrum Kalyna na Dukle má program pro každého

Centrum Kalyna, které slouží nejen lidem z Ukrajiny, působí v městské části Dukla od dubna letošního roku. Nabízí např. kurzy českého jazyka a doučování nebo psychologickou podporu pro děti i dospělé v souvislosti s válečným konfliktem a přesídlením do nové země.

Pestrý je také volnočasový program, který zahrnuje aktivity i pro českou veřejnost. Jednou z nich je keramický workshop – halloweenské tvoření pro děti, který se uskuteční dne 12. 10. od 16 hodin, nebo přednáška „Jak dobrovolníci pomáhají lidem na Ukrajině“

dne 20. 10. od 17 hodin. Více informací na e-mailu info@kalyna.cz.

Součástí centra je i kavárna, kterou můžete navštívit v provozní době každý všední den od 9 do 18 hodin a v neděli od 15 do 18 hodin. Naším cílem je také podpora dobrých sousedských vztahů

a vzájemné poznávání české a ukrajinské kultury. Máte nápad na aktivitu? Chcete se zapojit i jinak, například dobrovolnický? Sledujte naše sociální sítě, webové stránky www.kalyna.cz nebo nás navštivte na adrese Artura Krause 2316. Těšíme se na vás!

Petra Srdínková, ředitelka

Podzimní premiéry v Divadle Exil

Pardubická komorní scéna Divadla Exil vstupuje do své 23. sezóny s řadou premiér. Černá komedie Odvrácená strana Měsíce slovenského dramatika Viliama Klimáčka si odbyla svou úspěšnou premiéru 16. září před vyprodaným sálem. Komedie plná situací ze života, kde

nechybí ani dojemné momenty, je velkou příležitostí pro čtyři herce. V hlavní roli se představila Lenka Jánková. „Text je původně napsaný na tělo Emílii Vášáryové. Mám radost z naší Lenky, protože v té postavě týden od týdne roste,“ říká Zuzana Nováková, režisérka

hry, která na režii spolupracovala v tandemu se svou dlouholetou kolegyní Marií Kučerovou.

V listopadu se chystá premiéra duchařské komedie amerického dramatika Michaela McKeevera s názvem Neběhej s nůžkami v ruce. Příběh

o odvaze vystrčit hlavu z davu a o hledání smyslu života bude už 104. premiérou Divadla Exil.

Ve druhé polovině sezóny jsou naplánované ještě tři další premiéry, převážně komedie od českých i zahraničních autorů. **Klára Vichová, Divadlo Exil**

Volná pracovní místa

Pardubice

Statutární město Pardubice, magistrát města v současné době obsazuje tato volná pracovní místa:

- Referent/ka kontroly Oddělení kontrolního a správního Obecního živnostenského úřadu Magistrátu města Pardubice

- Referent/ka Tiskového úseku Kanceláře primátora Magistrátu města Pardubice

- Referent/ka hospodářských opatření pro krizové stavy Oddělení krizového řízení Kanceláře primátora Magistrátu města Pardubice

U všech pozic nabízíme stabilní zázemí úřadu územní samosprávy, motivační finanční ohodnocení (plat + osobní příplatek), mimořádné odměny, pružnou pracovní dobu, 5 týdnů dovolené, 5 dní placeného zdravotního volna, podporu profesního i osobního rozvoje, systém dalšího vzdělávání, výhodné telefonní tarify, stravenky v hodnotě 150,- Kč/kus, příspěvek na penzijní připojištění 1 200,- Kč/měsíc, příspěvek na kulturní a sportovní vyžití, příspěvek 2 000,- Kč/rok pro osoby se zdravotním postižením.

Podrobnosti k pozicím včetně kontaktních údajů naleznete na: <https://pardubice.eu/kariera> nebo na tel. č. 466 859 471.

Pro Kubíka se vybralo necelých sto tisíc korun

97 700 korun! Tolik se podařilo získat pro Kubíka Toločka v charitativním utkání, které opět pořádala Městská policie Pardubice. Výtěžek ze zápasu půjde na úhradu nákladů spojených s rehabilitací pro tohoto desetiletého chlapce.

Městská policie již pátým rokem pořádá benefiční hokejové utkání, kterým se snaží pomoci dětem, k nimž nebyl osud právě milostivý. I tentokrát se na ledě utkal tým strážníků Městské policie Pardubice proti HC Ronal group. Tým HC Ronal group v tomto

utkání nakonec zvítězil až v samostatných nájezdech. Hlavním cílem tohoto utkání ale nebylo skóre na ledě, ale v kasičce. V té se nám tentokrát sešlo plných 87 700 korun od diváků i hráčů a především od našich hlavních sponzorů a dalších 10 tisíc korun přišlo ještě před zápasem na Kubíkův účet. Díky přispění všech se podařilo opět vybrat rekordní částku, kterou Kubíkova rodina může použít na nákladné rehabilitace. Malý Kubík se potýká se středně těžkým typem opoždění psychomoto-

rického vývoje a výrazně opožděným vývojem řeči.

Nesmíme na tomto místě zapomenout poděkovat sponzorům, bez nichž by se utkání nemohlo uskutečnit. Třeba společnost Ronal krom šeku na 30 000 korun vyslala do utkání i hráče a ti ještě sami mezi sebou v kabině vybrali další peníze, stejně jako šatna týmu Městské policie Pardubice. Klub HC Dynamo Pardubice a Rozvojový fond města Pardubice nám poskytli možnost sehrát utkání v enteria areně a využít hokejové zázemí. Rozvojový fond navíc Kubíkovi přispěl částkou 10 000 korun, stejně jako firma Kiekert-CS a společnost Homea Clinic. Z CrossCafe Pardubice zase na diváky i hráče čekalo sladké občerstvení a dárková karta pro Kubíka. Za mediální partnerství a letákovou podporu děkujeme i portálu Pardubice ŽIVĚ. Zapomenout nechceme ani na ty z vás, kteří jste přispěli nejen do kasičky, ale i na transparentní účet. Díky vám všem za vaši pomoc a opět rekordní výtěžek, který půjde na dobrou věc.

Lucie Klementová, mluvčí strážníků

Ve škole Svítání začal 31. školní rok

V pondělí 4. září 2023 byl v Základní škole a Praktické škole Svítání, o.p.s. úspěšně zahájen 31. školní rok na jedné ze čtyř školních adres: Komenského 432 v Pardubicích. Přáním školy v letošním roce je zakoupit pro děti nový speciální autobus.

„Stalo se již dobrou tradicí žáky s hendičkou svázat vlastními autobusy nejen mezi školami, ale také každý den z domu do školy a zpět. Zároveň se jim naskýtá možnost přiblížení se jak vzděláváním,

tak i kulturním a sportovním aktivitám,“ zmínila zástupkyně ředitelky školy Svítání Ivana Švecová. Pět svozových autobusů Základní školy a Praktické školy SVÍTÁNÍ ročně najede více než 120 tisíc kilometrů. „Po celou dobu od vzniku naší soukromé školy se potýkáme s problematikou této neocenitelné služby pro rodiny s hendikepovanými dětmi. Opatřebení našich autobusů je nesmírné a stále jsme nuceni si sami shánět finanční prostředky na ná-

kup nového vozidla, údržbu, pohonné hmoty, platy řidičů a asistenční služby. Provozovat školní dopravu je pro nás čím dál náročnější,“ konstatovala ředitelka školy Svítání Miluše Horská.

„Všem dárcům, kteří se rozhodnou dopravu finančně podpořit na náš sbírkový účet číslo 78-9151660277/0100, předem moc děkujeme,“ dodala zástupkyně ředitelky školy Svítání Jana Sedláková.

Lenka Vondroušová, ZŠ a PŠ Svítání

Vyvrcholením stoletých oslav bude Souboj legend

V sobotu 11. listopadu se v enteria areně uskuteční vyvrcholení oslav stého výročí od založení klubu, Souboj legend Dynamo Pardubice a veteránů české reprezentace. V barvách Pardubic mimo jiné nastoupí Dominik Hašek, Milan Hejduk, Aleš Hemský nebo Petr Sýkora. Znovu spojení proběhne také u legendární útočné formace KKP – Kolář, Koukal, Průcha. V brance se pak představí Tomáš Rolinek, zatímco Dominik Hašek se objeví v obranných řadách. „Připravili jsme další zážitek spojený

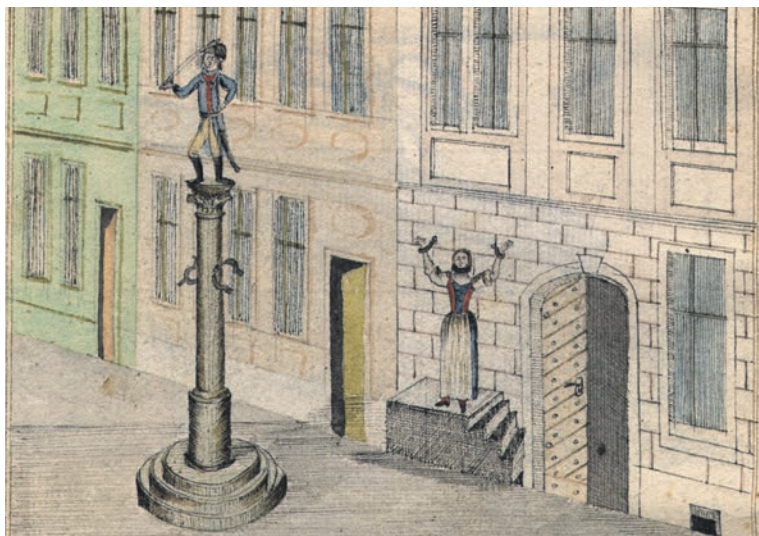
s oslavami 100 let. Bude to unikátní setkání legend pardubického hokeje na ledě a vrchol celoročních akcí pro naše fanoušky,“ říká majitel Dynama Petr Dědek.

Součástí celého odpoledne bude také autogramiáda legend a rovněž jedno velké překvapení, které bude odhaleno až před samotným zápasem. Prodej vstupenek odstartoval v úterý 19. září, probíhat bude ve třech cenových vlnách. Více informací naleznete na webu hcdynamo.cz.

Marcel Voneš, HC Dynamo Pardubice

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Dvě ukázky řešení pranýře na kresbě Františka Červenky v jeho rukopise „Compendium memorabilíí královského komorního města Pardubic“, díl I. z roku 1811 (originál rukopisu ve St. okr. archivu Pardubice). Kresby Červenka zhotovil na základě vyprávění bývalého pardubického kata Jana Zelinger.

V minulých Toulkách jsem vyprávěl o místním pojmenování Na Spravedlnosti, a tedy něco o šibenici a hrdelním soudu v Pardubicích. Hned několik známých se mě potom ptalo, proč jsem nepověděl víc o řemesle a společenském postavení katů, zvláště těch pardubických. Stalo se to kvůli limitovanému rozsahu Toulék, proto něco málo o nich povíme ještě dnes.

Řečeno nyní užívanou terminologií, kat byl se svými pomocníky („pacholky“) výkonným orgánem hrdelního soudu. Prováděl mučení zadrženého a vyslýchaného delikventa a podle rozsudku jeho případnou popravu, jichž se co do krutosti prováděla řada. Vykonával i tresty, které nekončily smrtí, ale trvalým poškozením těla a zdraví, jako např. useknutí končetiny (většinou ruky), oslepení, vyříznutí jazyka, uší nebo nosu; kat také účinkoval při vymrskání odsouzence z města, vypálení cejchu na tělo, vsazení delikventa na určitý čas do klády nebo do trdlíce, leckdy i umístění na pranýř nebo vstrčení do klece atd. Kat musel mít k práci připravené mučicí nástroje („outprné aparáty“), zařízení na popravišti atd.

Jelikož se tato profese týkala lidské krve a vůbec „ohavné“ práce s delikventy, měli ve středověku a v raném novověku kati status snížené osoby. To se vztahovalo i na katovy pomocníky a členy jeho rodiny. Museli se také podle toho chovat

a nevyvyšovat se nad „poctivými“ lidmi. Kat a ostatní snížené osoby nesměly například vstoupit na radnici a jednat s městskými radními, leda na předvolání a jedině v doprovodu rychtáře, který byl katovým bezprostředním nadřízeným. Museli při mši v kostele stát jenom v ústraní na vyhrazeném místě. V hostinci nesměli sedět u jednoho stolu s ostatními hosty. Měšťané nesměli katu prodávat žádné pozemky a jiné nemovitosti. Užívat směl jenom polnosti, které mu z milosti pronajala obec. Kat nesměl od kohokoliv nakupovat různé potřeby a nářadí, které potřeboval k výkonu svého „nečistého“ řemesla, jako například provazy, hřebíky, řetězy, svíčky, nemohl si nechat vyrobit žebřík, vůz aj., ale mohl tak učinit jenom u řemeslníků, kteří byli k tomu účelu ustanoveni shromážděním příslušného řemeslnického cechu. Katovo obydlí stávalo zpravidla stranou na samém konci města nebo i za jeho hranicemi. Počestným lidem byla návštěva katovny pod ztrátou cti zapovězena (přesto k tomu docházelo tajně v noci). Pardubická katovna stávala za předměstím, zhruba na dnešní Sukově třídě, kus za ústím Pernerovy ulice ve směru k nároží s Masarykovým náměstím.

Kat byl placen podle výkonu. Započítávaly se všechny jeho náklady, jenomže uživit rodinu a pacholky jenom podle proměnlivého počtu provedeného mučení a vykonaných ortelů se dalo velice ob-

tížně, zvláště když se někdy během roku nekonala žádná poprava ani tortura. Navíc zpravidla platilo, že za takový výkon musel katovi zaplatit sám odsouzenec (!), a pokud neměl z čeho, pak jeho vrchnost. Teprve pokud se ani toto nezdařilo, dostal kat za práci zaplacen z městské pokladny. Nepřekvapí proto, že příležitostně vypomáhal svým umem i v jiných městech. Především ale kati často sloužili zároveň i jako pohodní (rasové). Pohodný likvidoval ve stanoveném územním obvodu uhynulou zvěř, případně vybíjel toulavé psy aj., kladl nástrahy proti vlkům, pokud se stahovali k lidským obydlím. Jeho profit potom spočíval v prodeji touto cestou získaných kůží, které od pohodných kupovali židé, aby s nimi obchodovali dál („počestný“ řemeslník je totiž od pohodného či kata kupovat nesměl). Pohodní byli totiž rovněž sníženými osobami. Kromě toho pohodní často likvidovali ve městech nečistoty (vyváželi hnůj atd.). Mnozí kati vynikali i jako ranhojiči (uměli ošetřit klouby, různá poranění nebo zlomeniny) a vyznali se v léčivých bylinách. To mohl být případně důvod tajné návštěvy katovny pod rouškou tmy.

Katovské řemeslo se dědilo a rodiny katů a pohodných uzavíraly mezi sebou příbuzenské svazky, v některých městech nebo regionech tak vznikaly přímo katovské dynastie. Takovou se stal například také rod Zelingerů, který působil v Pardubicích bezmála 150 let. Jako první se tu usadil asi třicetiletý Jiří Zelinger, kterému jeho otec Václav Zelinger (kat v Poděbradech) dojednal, že se roku 1680 oženil s již postarší vdovou po dosavadním pardubickém katu a pohodném Jiřím Ledvinovi (+1679). Dorota však zkrátko zemřela a Jiří si přivezl do katovny novou ženu (1684), dceru sezemického bířice Rozinu, se kterou potom zplodil 10 potomků. Jiří Zelinger byl zřejmě podnikavý a dobrý hospodář. V písemných dokumentech sebevědomě vystupoval jako „mistr ostrého meče“, ale potřeba výkonů katovského řemesla ubývala. Několik let se žádná poprava nekonala. K stáru se nechával při popravě zastupovat synem, ale tomu se několikrát nevedlo dobře při stínání hlavy. Jiří Zelinger se věnoval především živnosti pohodného. Záhy získal monopol likvidace uhynulého dobytka na území téměř celého pardubického panství a prodával kůže několika židovským obchodníkům.

Platil za to do panské i městské pokladny zvláštní poplatek. Jiří Zelinger si kromě toho přivydělával, kde se dalo. V katovně se pletly v tehdejší barokní oděvní módě vyhledávané punčochy. Na tuto nekalou konkurenci si u městské rady stěžovali místní punčocháři. Zelinger zřejmě vynikal také jako ranhojič – uměl pouštět žilou, trhal zuby, udělat léčivé masti apod. Roku 1710 si na tyto katovy aktivity stěžovali také místní ranhojiči a městská rada to musela vyšetřovat. Kauzu poté zametla pod kobereček a následující rok uzavřela se Zelingerem novou smlouvu o jeho povinnostech vůči městu. Podle ní měl kat mimo jiné podle potřeby léčit koně a hovězí dobytek v městském dvoře, dodávat do dvora něco kolomazi a chovat dva plemenné kance.

Jiří Zelinger se přes své postavení snížené osoby stal velmi zámožným a do jisté míry i váženým obyvatelem ve městě. Svědčí o tom i skutečnost, že v matričních zápisech o křtech katových dětí figurují jako kmotři vesměs vážené osoby pardubických měšťanů. Jako kmotra jednoho zelingerovského novorozence se dokonce objevuje šlechtička a dcera hejtmana panství. Vzdor tomu musel Zelinger opakovaně čelit výtkám sebevědomého chování nepatřičného sníženým osobám. Kupříkladu roku 1696 upozorňovala Zelingerova městská rada mj., že manželka nemá v kostele sedat v lavicích mezi poctivými lidmi a jeho pacholci se nemají mezi nimi míchat v hostincích. Roku 1716 městská rada svým usnesením dodala, že „dcery popravního mistra šperkované čepcův nošení, aby zanechaly.“ Manželka Rozina si dovolila se pohádat a nevybírávě vynadat jedné paní měšťance. Byla to zvláštní doba počínajícího praskání ustálených přehrad společenského předurčení, zatím ale ještě plná neuvěřitelných kontrastů.

Příběh Jiřího Zelinger (+1716) a jeho rodiny zpracoval zdejší advokát a zasloužilý divadelník JUDr. Karel Krpata v divadelní hře „Mistr ostrého meče“, která měla premiéru v pardubickém divadle 18. března 1940. Podle ní natočil roku 1940 historický komediální film „Počestné paní pardubické“ s tehdy hvězdným hereckým obsazením režisér Martin Frič. V Pardubicích se Krpatův „Mistr ostrého meče“ naposledy hrál v divadle roku 1995.

František Šebek

